

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1972

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

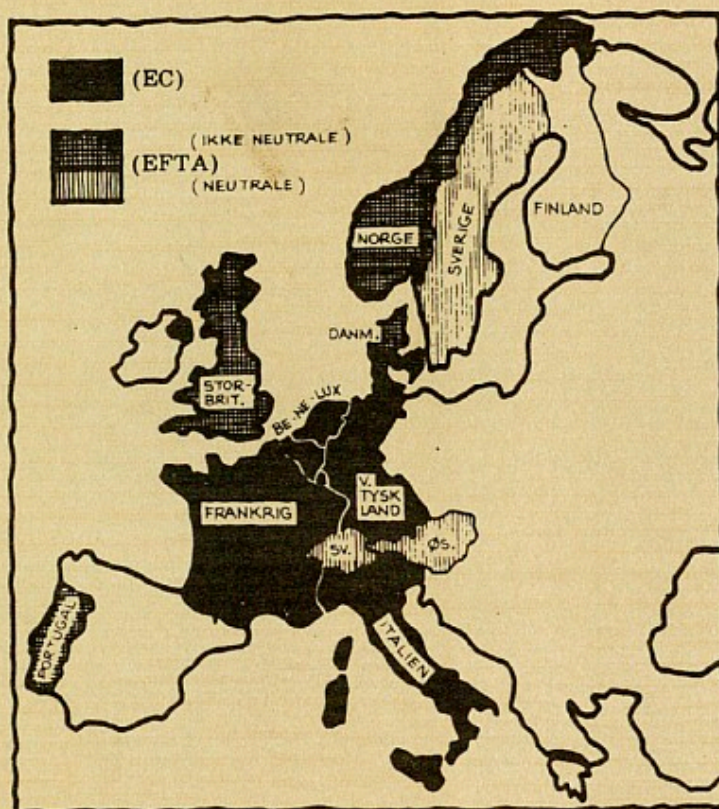
Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	4
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	5
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	6
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	7
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	8
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	9
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	10
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	11
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	12
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	13
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	14
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	15
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	16
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	17
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	18
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	19
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	20
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	21
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	22
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	23
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	24
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	25
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	26
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	27
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	28
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	29
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	30
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	31
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	32
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	33
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	34
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	35
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	36
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	37
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	38
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	39

Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	40
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	41
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	42
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	43
Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme	44

Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme

DERFOR NEJ TIL FÆLLESMARKEDET

**Det danske folk
skal selv bestemme**

*Kritisk gennemgang af De europæiske Fællesskaber
og Danmarks ansøgning om optagelse, redigeret af
Gert Petersen og udsendt af Socialistisk Folkeparti*

DERFOR NEJ TIL FÆLLESMARKEDET

**Det danske folk
skal selv bestemme**

*Kritisk gennemgang af De europæiske Fællesskaber
og Danmarks ansøgning om optagelse, redigeret af
Gert Petersen og udsendt af Socialistisk Folkeparti*

FJERDE OPLAG
ANDEN UDVIDEDE UDGAVE
JANUAR 1972

SP bladforlag as Amagerbrogade 85 2300 Kbh. S 01 55 70 11

I	DET DANSKE UDSALG I BRUXELLES.....	3
	Fra Romtraktat til Haagmøde.....	3
	Udsalg af suverænitet – til hvem?.....	4
	Markedsministeren i Bruxelles.....	5
II	ROMTRAKTATEN.....	6
	De fire EC-organer.....	6
	Rådet og Kommissionen.....	7
	Forordninger, direktiver, beslutninger.....	7
	Den mægtige domstol.....	7
	Ingen vej ud.....	8
	Grundloven og EC-medlemskabet.....	8
	Ændring af Romtraktaten.....	10
III	TOLDUNION OG FÆLLESMARKED.....	11
	Sådan fungerer markedet.....	11
	Økonomiske virkninger for Danmark.....	12
	Andre virkninger for Danmark.....	13
IV	»FÆLLESMARKEDET»S VEJ TIL UNIONEN.....	17
	Fra krise til økonomisk union.....	17
	Werner-rapporten.....	18
	Blev Werner-planen skrinlagt?.....	18
	Bruxelles: Politisk vilje til union.....	18
	I. etape: skatte- og budgetpolitik.....	19
	Danmark får lov at snakke teknik -- måske.....	20
V	DANMARKS FARVEL TIL SUVERÆNITETEN..	21
	Økonomisk politik – styret af EC.....	21
	Forspildte muligheder.....	22
	Går det ikke så galt?.....	22
	Reformer på »europæisk plan»?.....	23
	En ny magtblok?.....	24
	Retten til at bestemme Danmarks politik.....	25
VI	NØGET OM HANDELSPOLITIK.....	27
	Det berygtede notat.....	27
	Mere vildledende end vejledende.....	27
	Utrolig bevisførelse.....	28
	»Tabet» kan blive til »gevinst».....	28
	Kendsgerninger om vor eksport.....	29
	Toldgrænser kan gennembrydes.....	29
	Sådan står valget.....	30
VII	DET NORDISKE SAMARBEJDE.....	31
	Handelspolitisk magtfaktor.....	31
	NORDEK er ikke død!.....	31
	Krokodilletårer i København.....	32
	Alternativet til EC?.....	32
	TILLÆG december 1971.....	33

I DET DANSKE UDSALG I BRUXELLES

De europæiske Fællesskaber – forkortet: EC – er det officielle og rigtige navn på »Fællesmarkedet«. Fællesskaberne omfatter det samarbejde, der bygger på Romtraktaten og traktaterne om Kul- og Stålunionen (CECA) og atomsamarbejdet (EURATOM). Den vigtigste af disse traktater er Romtraktaten, der i 1957 blev tiltrådt af Frankrig, Vesttyskland, Italien, Holland, Belgien og Luxembourg, og som trådte i kraft den 1. januar 1958. De samme lande har også tiltrådt de to andre traktater.

For ikke længe siden kom hertil en fjerde traktat, hvorved alle tre arbejdsområder så at sige smeltede sammen, med Europa-kommissionen som ledende organ for hele molevitten. Det var i den anledning, at det, vi herhjemme kalder fællesmarkedet, skiftede navn fra Det økonomiske europæiske Fællesskab (EEC) til De europæiske Fællesskaber (EC). Man strog altså ordet »økonomisk«.

Og med rette. For EC er mere end et almindeligt økonomisk samarbejde. Der er tale om en økonomisk *union* med politisk sigte. Målet er et regulært *statsforbund* (»konfederation«) og på længere sigt en *forbundsstat* (»foderation«) som f.eks. USA.

Fra Romtraktat til Haagmøde

Det begyndte som sagt den 1. januar 1958, da Romtraktaten trådte i kraft.

Der er dem, der hævder, at der ikke er gennemført ret meget af det, Romtraktaten peger på, og derfor beho-

ver man ikke at tage den (eller de andre beslutninger) særligt alvorligt.

Det er helt forkert. Romtraktaten regnede med en 12-årig »indkøringsperiode«, og alt det, som ifølge traktaten skulle gennemføres i årene 1958-70, er også gennemført!

Det drejede sig især om skabelsen af en *toldunion*, omfattende både industri- og landbrugsvarer, og herunder en fælles *landbrugsordning*. Dernæst om oprettelse af fælles *ydre toldmure* overfor alle de lande, der ikke er med i EC, og en *fælles handelspolitik* overfor disse lande.

Dette er gennemført. Det gælder også det, der blev anset for en naturlig forudsætning for disse foranstaltninger: fællesskab med hensyn til *arbejdsmarkedet* og *kapitalmarkedet*.

Lige før »indkøringsperioden« var helt afsluttet, enedes regeringscheferne i de seks lande på topmødet i Haag (december 1969) om, at de øvrige bestemmelser i traktaten skal gennemføres: samordningen af den økonomiske politik i medlemslandene og harmoniseringen (dvs. ensretningen) af de nationale love i overensstemmelse med det økonomiske samvirkens krav. Ellers kunne man ikke – det erkendte man – nå frem til at sikre totalt ligelige konkurrencevilkår for produktionsfaktorerne i hele EC-området.

Det var især punkterne g og h i Romtraktatens art. 3, man nu tog hul på. Disse punkter (som altså findes i selve Romtraktaten) lyder:

g) anvendelsen af fremgangsmåder, der muliggør en samordning af medlemsstaternes økonomiske politik, og som gør det muligt at modvirke uligevægt på deres betalingsbalancer,

h) harmoniseringen af den nationale lovgivning i det omfang, dette er nødvendigt for Fællesmarkedets funktion.»

På topmødet i Haag kom de seks regeringschefer til den konklusion, at en sådan samordning kun kan gennemføres, hvis der skabes en *økonomisk-moneter union*. Derfor besluttede de udtrykkeligt, at den skal være skabt inden 1980.

Måske ville denne union kræve oprettelse af nye styringsorganer, som ikke er omtalt i Romtraktaten. Det vil man tage stilling til senere; men at unionen skulle skabes, det var man helt enig om.

Man var også enige om, at skabelsen af den økonomiske union skal ledsages af et øget udenrigs- og sikkerhedspolitisk samarbejde mellem medlemsstaterne.

Udsalg af suverænitet — til hvem?

Siden 1961 har Danmark søgt om optagelse i EC. I mange år indtog Frankrigs de Gaulle det standpunkt, at han ikke ville se andre stater indenfor EC's døre. Men efter de Gaulle's afgang skiftede Frankrig holdning, i hvert fald udadtil, og i 1969 enedes de seks — på det omtalte topmøde i Haag — om at indlede forhandlinger med de fire lande, der søger om optagelse: Danmark, Norge, Irland og Storbritannien.

Desuden skal der også forhandles med en række andre stater, der søger andre former for tilknytning til EC

end fuldt medlemskab. Der kan være tale om associering (et særligt handelspolitisk arrangement i henhold til Romtraktaten) eller om mere eller mindre vidtrækkende handelstraktater.

Blandt de stater, der her er tale om, indtager *Sverige* en særlig plads. Sverige har indgivet en såkaldt »åben ansøgning» og stiler efter at opnå de bedst mulige handelspolitiske vilkår, eventuelt andel i toldunionen, uden at opgive sin neutralitet eller afgive suverænitet. Derfor må et egentligt svensk medlemskab, der indebærer deltagelse i EC-institutionernes arbejde, selvsagt anses for udelukket. Om et arrangement som det påtænkte overhovedet er muligt, og hvad det måtte indebære, det er det endnu alt for tidligt at udtale sig om.

Men *Danmark* har altså fra første færd søgt om fuldt medlemskab i EC. Af mange grunde var og er denne ansøgning et skæbnesvangert (men ikke tilfældigt) fejlgreb.

Den alvorligste fare, som ansøgningen indebærer, er dog, at Danmark dermed sælger sin suverænitet til en af stormagter og store kapitalkoncerner dirigeret sammenslutning. Det danske folk fraskriver sig dermed retten til selv at afgøre, hvordan Danmark skal styres på en række afgørende felter. Beslutningerne herom vil i løbet af nogle år blive taget andetsteds, i Bruxelles.

Ganske vist erkender alle, også tilhængerne af dansk indtræden i EC, at der skal afgives suverænitet. Men EC-tilhængerne hævder i almindelighed, at det kun drejer sig om visse økonomiske beføjelser, som i forvejen er stærkt indskrænket på grund af det internationale samkvem.

Tragikomisk nok er der visse venstreorienterede, som synger med på samme melodi og mener, at vi allerede er totalt værgeløse overfor den internationale kapitalisme, så det kan aldrig blive værre, og måske bliver det bedre, hvis vi går ind i EC!

Sandheden er, at det danske folketings rolle bliver at sammenligne med et amtsråds, hvis Danmark bliver medlem. Ikke fra det ene øjeblik til det andet, naturligvis, men i løbet af en forholdsvis kort årrække. Det vil blive dokumenteret i det følgende.

Markedsministeren i Bruxelles

EC-tilhængerne taler med to tunger. Med een herhjemme, når de siger, at det hele ikke rækker så vidt, eller at vi da må afvente forhandlingernes udfald og se, om resultatet er blevet tilfredsstillende. Og med en helt anden tunge i Bruxelles.

Den 30. juni 1970 åbnedes forhandlingerne mellem Danmark og EC i Bruxelles. Som dansk oplæg til forhandlingerne holdt markedsminister Nyboe Andersen en tale, hvor han først opsummerede de hovedkrav, EC har stillet:

»Fra Fællesskabernes side har man opstillet tre hovedbetingelser for medlemskab.

For det første, at de ansøgende lande accepterer de europæiske traktater og de senere trufne beslutninger.

For det andet, at de ansøgende lande accepterer planerne for Fællesskabernes videre udvikling, og for det tredje, at de ansøgende lande accepterer traktaternes politiske mål.»

Senere i samme tale tog markedsministeren stilling til disse tre hovedkrav. Vi citerer ordret:

»Danmark er rede til at godkende traktaterne og de senere trufne beslutninger.»

»Danmark er ligeledes rede til at acceptere planerne for Fællesskabernes videre udvikling, som vi mener vil kunne bevare den europæiske integrations dynamiske karakter.»

»Danmark er endelig rede til at acceptere Fællesskabstraktaternes politiske mål.»

Slet så kategorisk udtalte ministeren sig ikke, da han kom til det *nordiske* samarbejde. Han lagde hovedvægten på det socialpolitiske og kulturelle samarbejde i Norden og fortsatte fremt med at sige, at *»vi håber og venter»*, at det kan bevares!

Med andre ord: Danmark er rede til at sluge hele historien i een mundfuld – også uden rigtigt at vide, hvilke eller hvor mange retter der hører med til måltidet, og hvor krydrede eller forgiftede de er.

Thi accepten gælder for situationen, som den er den dag, Danmark bliver medlem. Her sigter man som bekendt efter den 1. januar 1973. Alt, hvad der er besluttet indtil da, uden vor medvirken, skal vi sluge; det drejer sig vel at mærke om beslutninger, hvis rækkevidde når langt ud over skæringsdatoen. Men vores minister har jo sagt, at vi gerne vil!

I det følgende skal vi se på, hvad det er, han har sagt ja til.

II ROMTRAKTATEN

Den vigtigste af de »europæiske traktater» er som sagt Romtraktaten.

Her finder man også den politiske målsætning, som Danmark sagde ja til i Bruxelles: om opbygningen af »grundlaget for en sammenslutning af de europæiske folk, som uden ophør gøres stadig snævrere», og om sikring af fremskridtet »ved ophævelse af de skranker, som deler Europa». Ved »skranker» forstås naturligvis grænser.

Der er for resten nogle, som synes, det lyder så kønt, dette med ophævelse af grænserne. De glemmer, at de ivrigste grænse-ophævere, historien har set, det var erobrere og undertrykkere som Napoleon og Hitler. Ophævelse af grænserne – det kan stadig være en omskrivning for den proces, hvorved en stormagt søger at opsluge andre og mindre stater.

Under alle omstændigheder, så er dette Fællesskabernes politiske målsætning. De anvendte citater er hentet fra Romtraktatens præambel (forord).

Men vigtigere end ordene er selvfølgelig den dynamik, der rummes i selve EC og den måde, EC fungerer på. Der er *indre logik* i tingene.

Et eksempel: *Når man vil fjerne alt, hvad der lugter af konkurrenceforvridning, ja, så når man før eller senere frem til, at medlemslandenes skatteudskrivning skal være ensartet.* Ellers kan virksomhederne i eet medlemsland jo være stillet gunstigere end dem i et andet medlemsland.

Hvor ender vi så? Det er værd at betænke, at kravet om folkets ret til, gennem sine ansvarlige repræsentanter, suverænt at bestemme over skatteudskrivningen spillede en afgørende

rolle under kampen for en fri forfatning herhjemme i 1840'erne; »skattebevillingsretten er hovedhjørnestenen i den frie forfatning», sagde Orla Lehmann i 1841. Denne ret må nødvendigvis gå tabt som følge af ECs egen dynamik; der pilles da også ved den allerede nu, – herom senere.

Der er for så vidt god mening i den politiske målsætning, som Romtraktaten opstiller. Hvis det hele overhovedet skal fungere, må det logisk set ende dér, hvor det skal i henhold til traktatens antydninger: i den vesteuropæiske forbundsstat.

De fire EC-organer

Bortset fra præambelen befatter Romtraktaten sig ellers »kun» med handelspolitik og økonomi. Som vi har set, er der dog en ganske snæver sammenhæng mellem økonomi og politik.

Denne sammenhæng kommer straks til udtryk i, at det økonomiske samarbejde skal være så tæt, at beføjelser, som ellers tilkommer de nationale parlamenter, må overdrages til ovennævnte organer, oprettet i henhold til Romtraktaten.

Der er tale om 4 organer: Forsamlingen, Rådet, Kommissionen og Domstolen.

Mindst interessant er *Forsamlingen*, som optimistisk også kaldes Europa-Parlamentet. Sjældent har man set et parlament med mindre myndighed. Det består af delegerede, som udpeges af de nationale parlamenter, og har kun rådgivende og kontrollerende funktioner. Forsamlingen kan dog med 2/3 flertal tvinge Kommissionen til at træde tilbage. Det er aldrig sket eller blot foreslået. Men hvis det sker, og rege-

ringerne derefter indsætter den samme Kommission igen, må Forsamlingen finde sig i det.

Der har været gjort flere forsøg på at give Forsamlingen større beføjelser. Men de er alle strandet på modstand fra EC-stormagternes side, især fra Frankrig.

De betydningsfulde regerende organer er Rådet og Kommissionen.

Rådet og Kommissionen

Rådet består af en minister for hver medlemsstat. De store staters stemmer vejer tungere end de små staters (4 mod 2, Luxembourg dog 1 stemme).

Vedtagelser i Rådet kræver 12 stemmer. Dog skal mindst 4 lande have stemt for, hvis der ikke foreligger en indstilling fra Kommissionen.

I henhold til Luxembourg-forliget fra 1965 skal man tilstræbe enstemmighed i Rådet, hvis medlemslandes »vitalle interesser« er berørt, også i tilfælde hvor Romtraktaten ellers forudser flertalsafgørelser. Dette arrangement blev til under fransk pres. Det er aldrig principielt godkendt af de fem andre stater, men da Frankrig, som er en stormagt, har insistet på det, er det blevet en fast sædvane.

Kommissionen, der har 9 medlemmer, udgør EC's egentlige administration. Her træffes afgørelserne ved almindelig stemmeflerhed. Kommissionen har til opgave (1) at overvåge hele foretagendet, (2) fremsætte henstillinger eller udtalelser vedrørende EC's anliggender, (3) administrere de vedtagne foranstaltninger og komme med indstillinger til Rådet, og (4) selv tage beslutninger og iøvrigt udøve sådanne beføjelser, som Rådet tildeler den.

Desuden er en vis type vedtagelser, beslutningerne, kun gyldige, såfremt

de er godkendt både af Kommissionen og Rådet.

Som EC har udviklet sig, er det Rådet – eventuelt suppleret af særlige repræsentanter for regeringerne –, der lægger de store retningslinier efter indstilling fra Kommissionen, og Kommissionen, som fører dem ud i livet.

Forordninger, direktiver, beslutninger

Rådet og Kommissionen er udstyret med megen magt. Det fremgår af Romtraktatens art. 189, som rummer en oversigt over de instrumenter, de to organer kan betjene sig af. Derfor citeres den i næsten fuld ordlyd:

»Rådet og Kommissionen udsteder forordninger og direktiver, træffer beslutninger, retter henstillinger eller afgiver udtalelser...

En *forordning* er almenlydig. Den er fuldt ud bindende og finder umiddelbar anvendelse for samtlige medlemsstater.

Et *direktiv* er bindende for samtlige medlemsstater, det rettes til, forsåvidt angår det tilsigtede mål, idet dog de nationale myndigheder selv bestemmer form og midler.

En *beslutning* er fuldt ud bindende for alle, den angiver at være rettet til.

Henstillinger og udtalelser er ikke bindende.»

I Romtraktatens hidtidige levetid er der udstedt op mod 4000 forordninger, direktiver og beslutninger!

Den mægtige Domstol

Domstolen har man ikke hørt meget til herhjemme, men den har været særdeles aktiv. Den har 7 medlemmer (valgt for 3 år af regeringerne) og skal

fortolke traktaten. Ifølge professor Siesby (Politiken 13.1.71) har den valgt at tolke traktaten mere føderalistisk, end man måske skulle vente.

»Europadomstolen kræver«, skrev professor Siesby, »at de nationale domstole og andre retshåndhævende myndigheder skal give fællesmarkedsretten fortrin fremfor national ret.«

Det betyder, at Europadomstolen lægger mere vægt på Romtraktaten end på de nationale grundlove, og at den forlanger, at de nationale domstole skal gøre det samme.

Dette svarer meget godt til Romtraktatens art. 177. Her hedder det bl.a., at hvis der under en retssag ved en national domstol rejses spørgsmål, der vedrører fortolkningen af Romtraktaten eller gyldigheden af EC-organernes beslutninger, så skal den nationale domstol spørge Europa-Domstolen. Og hvis den nationale domstols afgørelser er af en art, der ikke kan appelleres – f. eks. højesteretskendelser – er den nationale domstol »pligtig at indbringe sagen for (Europa-) Domstolen« (art. 177).

Det følger heraf, at det danske folketing ikke kan vedtage gyldige love, som er i strid med EC's direktiver, forordninger eller beslutninger.

Europadomstolen afgør også suverænt, om medlemsstaterne har overholdt deres forpligtelser. Hvis den finder, at de ikke har gjort det, er de tvunget til at rette sig efter dens kendelse. (art. 171).

Endelig kan Europadomstolen dømme privatpersoner eller firmaer til at betale pengeydelse, og en sådan dom er i sig selv tvangsfuldbyrdsgrundlag – ganske som hvis den var afsagt af en national domstol (artiklerne 187 og 192).

8

Ingen vej ud

Romtraktaten indeholder ingen bestemmelser om afvikling, udtræden eller opsigelse. Det hedder simpelthen i art. 240, at traktaten »gælder for en periode af ubegrænset varighed«.

I vore dage er en sådan formulering ganske usædvanlig. (F. eks. løb Den nordatlantiske Traktat uopsigeligt i 20 år, men er nu – som fastslået i traktatteksten – opsigelig til enhver tid med et års varsel). Meningen med Romtraktatens art. 240 er da også den enkle, at Romtraktaten er noget, man tilslutter sig, og ikke noget, man opsigter.

Med andre ord: vi kan komme ind, men vi kan ikke komme ud – medmindre vi vil bryde en traktatlig forpligtelse, som vi har påtaget os i henhold til en grundlovsparagraf.

Et memorandum af regeringens folkeretsekspert, prof. Max Sørensen, h. afstedkommet megen forvirring om dette spørgsmål. Men Max Sørensen siger reelt ikke andet end, at hvis Danmark har meldt sig ind i kraft af grundlovens paragraf 20, bryder vi ikke Danmarks forfatning, hvis vi melder os ud igen. Max Sørensen lægger derimod ikke skjul på, at vi i så fald bryder Romtraktaten!

Og det er nok det sidste, der vil interessere de andre medlemsstater mest. Ifølge Romtraktaten har vi ikke lov til at melde os ud, ja, det kan teknisk set simpelthen ikke lade sig gøre.

Grundloven og medlemsskabet

Når dette er realiteten, gør man sig skyldig i et fupnummer ved at melde Danmark ind på basis af grundlovens paragraf 20. Det er den paragraf, hvorefter »beføjelser...som...tilkommer rigets myndigheder,.... i nærmere be-

stemt omfang (kan) overlades til mellemfolkelige myndigheder».

For det første er der i dette tilfælde ikke tale om beføjelser »i nærmere bestemt omfang», men i ubegrænset omfang. For det andet skal paragrafen (herom er alle eksperter enige) forstås sådan, at den pågældende afgivelse af beføjelser skal kunne tages tilbage. Ved en simpel flertalsvedtagelse i folketinget, siger Max Sørensen endda!

Herregud, siger man så, hvis vi melder os ind på grundlag af paragraf 20, kan vi altid melde os ud igen.

Det er fup – ikke overfor EC, for Romtraktaten er klar nok og tillader ikke udmeldelse, og EC-stormagterne er stærke nok til at sikre traktatens overholdelse, hvis de er enige. Men det er fup overfor den danske befolkning.

Befolkningen har krav på at få kortene lagt på bordet: Uanset hvor meget Danmark om 5, 10 eller 15 år finder på at påberåbe sig, at indmeldelsen skete i henhold til den danske grundlovs paragraf 20, og så må vi kunne melde os ud igen, vil man med rette kunne svare fra EC's side: »Hvad rager det dog os?! Her er Romtraktaten, og det er den, vi retter os efter. Jeres egen grundlov må være en sag mellem jer og jeres eget folk.»

Derfor kræver indmeldelse en regulær grundlovsændring, og den må folketinget og vælgerne tage stilling til.

Den faktiske situation belyses indirekte og selvafslørende gennem nogle linier i markedsministeriets første pjece om EC (side 34), hvor det om en konflikt mellem Danmark og EC hedder:

»Skulle det imidlertid ske, at en dansk repræsentant bliver overstemt, er Danmark folkeretligt forpligtet til at gennemføre den truffe beslutning. Hvis dette kræver lovændring,

og hvis Folketinget nægter at give sin godkendelse, vil beslutningen ikke kunne gennemføres i Danmark. Også i et sådant tilfælde må den danske regering derfor søge at overbevise Folketinget eller at få den i fællesmarkedet truffe beslutning ændret.»

Hvis nogen synes, at fremstillingen slutter lidt brat, skal vi ikke bebrejde dem det. Men det er ikke os, der har »afsnubbet» citatet. Næste linie i pjecen hedder »Danmarks bidrag til Fællesskabernes finansiering»!

Mon et ellers enigt EC skulle ændre beslutning, fordi Danmarks folketing gør knuder? Mon der ikke snare ville blive lagt et »koncentrisk tryk» på Danmark og dets folketing?

I det hele taget er det påfaldende, at pjecens forfattere tier med, hvad der kan ske, hvis nu EC fastholder sin beslutning, og den danske regering hverken kan – som man skriver – »overbevise» folketinget eller EC?

For spørgsmålet lader sig besvare og burde være besvaret i pjecen. I så fald kan EC nemlig indanke sagen, inklusive det danske folketinges genstridighed, for Domstolen, og denne træffer da sin afgørelse i henhold til art. 171:

»Såfremt Domstolen fastslår, at en medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, som påhviler den i henhold til nærværende traktat, skal (vor fremhævelse - red.) denne stat gennemføre de til dommens fuldbyrdelse nødvendige foranstaltninger.»

Der er ikke noget at raffle om – heller ikke for det danske folketing! Det er en ringe trøst, at Traktaten ikke opregner specifikke sanktionsmuligheder i tilfælde af traktatbrud. For det betyder bare, at EC-organerne, med Dom-

stolens godkendelse og forudsat støtte fra EC-stormagterne, frit kan beslutte sådanne sanktioner, som anses for passende.

Hele konflikten affærdiges i den omtalte EC-pjece fra handelsministeriet som »teoretisk«. Og *det* kan der i hvert fald nok være noget om. Parlamentet i Danmark har ikke tradition for at stampe mod brodden. Det gjorde det ikke i besættelsestiden, og det har det ikke gjort i NATO-tiden. Det gør det nok heller ikke i EC-tiden.

»Lad os nu være fornuftige, ikke sandt?« Snusfornuftens klædebon er tyndslidt af at dække over underkastelse.

Det ved de da også i handelsministeriet, så de gør næppe kendsgerningerne totalt uret ved at kalde konflikten teoretisk. Det skal, i givet fald, nok lykkes den danske regering at løse en konflikt ved »at overbevise Folketinget«. Sådant er det i hvert fald gået hidtil.

Ændring af Romtraktaten

Men kan Romtraktaten ikke opsiges, kan den i hvert fald ændres. Det sker

i henhold til art. 236, og det kræver ratifikation af hver medlemsstat, dvs. at de enkelte parlamenter skal godkende ændringen.

Men derudover åbner traktatens art. 235 mulighed for handlinger til gavn for »Fællesskabets mål«, selvom Romtraktaten ikke hjemler beføjelse hertil.

En sådan beslutning skal tages enstemmigt af Rådet, men den kræver *ikke* ratifikation af de enkelte medlemsstaters parlamenter.

Det sidste betyder, at hvis f. eks. Danmarks regering i Rådet har tiltrådt en art. 235-beslutning, der rækker ud over Romtraktaten, og hvis beslutningen iøvrigt er enstemmig, så er Danmark forpligtet til at gennemføre beslutningen — også selvom den pågældende regering bagefter kommer i mindretal på spørgsmålet i folketinget!

Det betyder heller ikke noget, siger de kloge hoveder, for hidtil har man aldrig misbrugt art. 235, så det gør man nok heller ikke i fremtiden. »Lad os nu være fornuftige, ikke sandt?«

III TOLDUNION OG FÆLLESMARKED

I Bruxelles sagde Nyboe Andersen, at Danmark er villig til at godkende traktaterne og de senere trufne beslutninger.

Nu har vi set på den vigtigste traktat, Romtraktaten. Så er der de senere trufne beslutninger. EC's nuværende funktion skyldes et samspil mellem Romtraktat og de »senere trufne beslutninger» (ca. 4000 direktiver, forordninger og beslutninger). Derfor belyser vi bedst denne side af sagen ved at se på, hvordan EC er og fungerer i det herrens år 1971. (Vi ser altså bort fra de beslutninger og planer, der vedrører den videre udvikling og er taget i den allerseneste tid. Dem kommer vi tilbage til.)

Sådan fungerer markedet

Lad os tage hovedområderne et for et.

Toldunion for industrivarer: Alle indre toldgrænser er væk, og en fælles toldtarif er vedtaget for Fællesmarkedets »ydre grænser».

Selvom tingene nok ville stille sig noget anderledes, hvis EC kun var en toldunion, rummer allerede denne dog farlige perspektiver. Den fælles ydre toldmur kan hurtigt udbygges til en mur mod den øvrige verden. Da det er en mur, bag hvilken nogle af verdens rigeste lande gemmer sig, er det ikke tilfældigt, at Fællesmarkedet er blevet døbt »de rige landes klub».

Overfor udviklingslandene er både handels- og bistandspolitik samordnet. I de internationale handelskonferencer med u-landene (UNCTAD) har EC indtaget traditionelt vestlige standpunkter, og bistandspolitikken er stærkt politisk bestemt og især dirigeret til de fransk-dominerede stater i Afrika. Kan

man iøvrigt vente andet end neokolonialisme fra en så storkapitalistisk præget sammenslutning som EC?

Landbrugsordningen indenfor EC er ikke en frihandelsordning, men noget af det mest dirigerede og bureaukratiske, verden har oplevet.

De enkelte landbrugsbrancher har fået hver sin markedsordning. Ved hjælp af markedsordningerne regulerer man priserne, der simpelthen fastsættes af EC-organerne og sikres gennem variable importafgifter, eksportstøtte og støtteopkøb af de varer, der ikke kan sælges. Det sidste har ført til ophobning af landbrugsvarer i store overskudslagre.

Udligningen sker gennem den såkaldte landbrugsfond, der hidtil er finansieret af de enkelte medlemsstater, især via afgifter på landbrugsvarer, der indføres fra »tredjelande». I 1970 var landbrugsfonden, der administreres af Kommissionen, oppe på over 22 milliarder kr.

Man har nu besluttet, at finansieringen skal ændres i løbet af 70'erne, så at EC får sine »egne indtægter», nemlig samtlige importafgifter på landbrugsvarer fra lande udenfor EC, alt hvad den fælles ydre told iøvrigt indbringer, samt endelig en del af den meroms, der opkræves i alle medlemslande.

Fri bevægelighed af arbejdskraft: Alle medlemslandes borgere skal stilles absolut lige m.h.t. arbejde i samtlige medlemslande. Hertil hører også lige boligmuligheder osv.; hvert medlemsland må behandle arbejdere fra andre medlemslande nøjagtigt, som det behandler sine egne arbejdere og kan ikke nægte at udstede arbejds- og opholdstilladelse til arbejdere fra EC-lande.

Fælles kapitalmarked, fri etableringsret: Fællesskabet på kapitalmarkedet er næsten, men dog ikke helt gennemført; de sidste foranstaltninger til dets totale gennemførelse tages netop i 1971. Det fælles kapitalmarked indebærer bl.a. ensartede regler for investeringer og køb og salg af børspapirer. De hidtil udarbejdede regler er langt mere åbne, også overfor investeringer fra lande udenfor EC, f. eks. USA (!), end man hidtil har kendt til i Danmark. Også køb og salg af jord og fast ejendom må foregå frit, hvis det sker i erhvervsøjemed, altså uden hensyn til hvilken medlemsstat den handlende hører hjemme i. Der vil ikke kunne kræves nationalt statsborgerskab for udøvelse af en profession.

Økonomiske virkninger for Danmark

Toldunionen for industrivarer og det fælles kapital- og arbejdsmarked må anskues under eet, for at man kan få et virkeligt indtryk af, hvilke følger dansk medlemskab vil få for Danmark.

Vi skal lige fastholde udgangspunktet. Det er at skabe *helt ligelige konkurrencevilkår for kapitalen* i alle dele af EC-området.

Derfor kan man umiddelbart forudse en række *lovændringer* herhjemme. F. eks. må vi naturligvis indføre *råvare-told* overfor import fra oversøiske lande eller Østeuropa; det har vi ikke haft hidtil, men det kræver den fælles toldtarif.

Langt vigtigere er det dog, at der kan rokeres rundt med kapital og arbejdskraft indenfor EC, alt efter hvor det passer kapitalen bedst og profitudsigterne tegner godt.

12

Idag er der lovhjemmel til at sige nej til en *udenlandsk investering* i Danmark. Den bruges næsten ikke, men en fornuftig regering vil kunne tage den i brug, ikke for at stoppe udenlandske investeringer totalt, men for at styre og regulere dem. Den mulighed forsvinder med indtræden i EC, for i så fald skal enhver lovhjemmel af denne art forsvinde.

Ligeledes er det idag ved lov forbudt *udlændinge at erhverve fast ejendom* (herunder jord) i Danmark. Også denne lov må ophæves, hvor der er tale om køb af fast ejendom i erhvervsøjemed. Da priserne på landbrugsjord er lavere i Danmark end f. eks. i Tyskland, kan man godt forestille sig følgerne i Sønderjylland – og for jordpriserne i det hele taget.

Idag har vi forbud mod, at *udlændinge handler på Børsen* i Danmark med danske værdipapirer. Kommer vi i EC, må vi ophæve dette forbud og give frit løb for udlændinges handel med danske aktier og obligationer. De skal også kunne handles på børserne i de øvrige EC-lande.

Hvis der er udsigt til god profit herhjemme, kan vi altså vente tilstrømning af kapital udefra. Men hvis det forekommer mere lønsomt at sætte penge i virksomheder i ECs industrielle kraftcentre (Norditalien, Ruhr, området ved den fransk-tysk-belgiske grænse, Hamburg osv.), vil kapitalen strømme væk fra Danmark. En sådan udstrømning er vi idag i nogen grad i stand til at regulere. Kommer vi i EC, vil det være forbudt at regulere den!

Kapitaldræningen er ikke usandsynlig, selvom den i første omgang måske vil blive modvirket af visse socialpolitiske faktorer, som behandles senere. Men hvor der er tale om produktioner, der kan kaste mere af sig, hvis arbejds-

kraften er noget billigere, vil de med sikkerhed blive flyttet. I intet EC-land er arbejdsmarkedets lønninger (efter gængs vekselskurs) så høje som i Danmark.

I værste fald forvandles Danmark dermed til ferie- og sommerhusområde for resten af EC.

Måske er det også meningen! Den frie etableringsret indebærer som nævnt absolut lighed for EC-borgere, når overtagelsen af bygninger og jord sker i erhvervsøjemed. Sikken en udlejning af sommerhuse, der kan etableres her i Danmark!

Den danske regering pusler ganske vist med nogle love, hvormed man vil narre udlændingene. Man kan være helt forvisset om, at de øvrige EC-stater – og Europadomstolen – ikke vil affinde sig med den slags numre.

Alt taget i betragtning kan det vel ikke udelukkes, at visse store erhvervsdrivende kan profitere på medlemsskabet, bl.a. ved at flytte deres kapital eller lade den smelte sammen med andre store kapitalforetagender i EC-landene, noget, Kommissionen tilskynder stærkt til.

Men lige så givet er det, at medlemskabet i bedste fald bliver en højst risikabel affære for lønmodtagerne og erhvervslivet i almindelighed. Der er hverken udsigt til hurtige eller let tjente penge. Det er tværtimod en højst stormfuld sejlads, Danmark begiver sig ud på. En sejlads, som i løbet af et årti kan ribbe skuden for det meste af takkelagen.

Så er der *landbruget*. Det kan ikke nægtes, at EC har skabt vanskeligheder for dansk landbrug, at vanskelighederne ikke bliver mindre, hvis også England forsvinder om bag ECs toldmur, og at det danske landbrug har udsigt

til en vis fortjeneste – nogle hundrede millioner kroner – hvis Danmark går sammen med England ind i EC.

Men de milliardbeløb, landbrugsrådet fabler om, er der slet ikke udsigt til.

For det første skal også Danmark finansiere ECs landbrugsfond – regeringen anslår det danske bidrag i slutningen af 70'erne til 11-1200 mill. kr.; *for det andet* falder de fleste nuværende nationale støtteordninger bort; *for det tredje* må man vente en meget hård konkurrence på det af landbrugsvarer overmættede marked i EC; og *for det fjerde* vil dansk landbrug herunder være afskåret fra at konkurrere på priserne (hvor det har gode chancer), idet priserne fastsættes ovenfra og bekendtgøres af Kommissionen.

Hertil kommer – og det har vel især interesse for *forbrugerne* – at fødevarepriserne herhjemme vil stige med mindst ca. 15 pct., netop som følge af EC's særlige landbrugsordninger.

Andre virkninger for Danmark

Derudover vil medlemsskabet få en række delvis uoverskuelige virkninger for situationen på arbejdsmarkedet og i hele den socialpolitiske struktur.

Når det bliver umuligt at regulere *tilgangen af udenlandsk arbejdskraft*, må det helt afgjort få konsekvenser for boligmarkedet; ægtefælle og børn har ret til at tage ophold i det land, hvor forsørgeren arbejder.

Principielt skulle lønningerne ikke blive påvirket, da den udenlandske EC-arbejdskraft ikke må stilles ringere end den indenlandske. Men da udbud og efterspørgsel af arbejdskraft påvirker lønfastsættelsen, kan en stærk indstrømning af fremmed arbejdskraft bruges til at holde lønnen nede på et ni-

veau, som den ellers kunne være bragt op op over.

Et særligt problem frembyder *den lave organisationsprocent* i de nuværende EC-lande. Af 75 mill. lønarbejdere i EC er kun 16 millioner organiserede; disse er endda splittet i kommunistiske, socialdemokratiske, katolske og uafhængige landsorganisationer.

I Vesttyskland er der 27 mill. lønarbejdere, hvoraf 6,5 mill. er organiseret i LO. I Holland er 29 pct. af lønarbejderne organiseret, men i tre landsorganisationer (hvoraf de to er religiøse). I Belgien er organisationsprocenten omkring 25, i Frankrig omkring 13 (på tre landsorganisationer) i Italien på omkring 23 (ligeledes på tre landsorganisationer). Ydermere har disse landsorganisationer, der kun arbejder dårligt sammen på national basis, vist sig helt ude af stand til samarbejde på EC-plan (trods flere initiativer, taget af den kommunistiske landsorganisation i Italien).

Følgerne heraf er naturligvis vanskelige at overskue for Danmarks vedkommende. Men at den danske fagbevægelses stilling ikke bliver styrket gennem indtræden i EC, det turde være nogenlunde sikkert.

På det *socialpolitiske område* forudsiger Romtraktaten direkte *»en harmonisering af de sociale ordninger»* (art. 117). Bortset fra arbejdet med en socialfond, der især er indrettet på at støtte arbejdskraftens vandringer, har man dog ikke hidtil gjort meget ved denne sag. Det hænger nok sammen med, at den socialpolitiske struktur i de seks lande er nogenlunde ensartet i forvejen. Problemerne opstår netop først, hvis Danmark (og England) kommer ind i EC. Så må man tage harmoniseringsbestemmelserne i anvendelse.

14

Udgangspunktet er her som overalt, *at man må fjerne det, som kan forvride konkurrencemulighederne*. En enkelt artikel (120) i Romtraktaten kan illustrere dette:

»Medlemsstaterne bestræber sig på at opretholde den ligevægt, der består mellem deres ordninger for betaling af løn i ferien.»

Meget andet konkret siger Romtraktaten ikke. Ja, der er den stærkt opreklamerede bestemmelse om *ligeløn* for kvinder og mænd. En bestemmelse, Frankrig fik ind, fordi princippet blev knæsat der allerede i 1945; hverken i Frankrig eller i de øvrige medlemsstater er det dog ført ud i livet. Danmark er faktisk tættere på ligeløn end nogen EC-stat!

Men så til de problemer, der vil opstå ved dansk indmeldelse. *Hvor adskiller den danske (og norske og britiske) sociallovgivnings principper sig væsentligt fra de nuværende EC-landes?*

Først og fremmest derved, *at EC-landenes sociale lovgivning er bygget op omkring forsikringsprincippet, mens vores er baseret på de offentlige budgetter*, som igen finansieres over skatterne, hvoraf halvdelen er progressive. I Frankrig og Italien dækker budgettet kun 20,1 og 14,5 pct. af de sociale udgifter; resten påhviler virksomhederne (arbejdsgivere og ansatte). I Danmark bidrager budgettet (stat og kommune) med næsten 79 pct. (Tallene er fra 1969).

Denne modsætning er så grel, at EC-Kommissionen pegede på den, da den i 1967 afgav et memorandum om de forestående optagelsesforhandlinger. Man måtte undersøge, om forskellen kunne føre til konkurrenceforvridding, sagde Kommissionen, og i så fald tage skridt til harmonisering.

Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme

I EC-landene er pensionsydelse desuden afhængige af arbejdsperiodens længde. Et menneske, der på grund af pludselig sygdom tilkendes invalidepension, vil således få en lavere ydelse, hvis han/hun ikke har været i erhvervet i tilstrækkelig mange år.

Et særligt problem er *kvindens stilling* i EC-staterne. I Frankrig er de store børnetilskud f. eks. kombineret med en forpligtelse for moderen til at være hjemmearbejdende.

Princippet er ikke meget anderledes i de øvrige EC-lande, og spørgsmålet har derfor ikke hidtil givet anledning til nogen harmoniseringsdebat. Men igen er situationen helt anderledes, hvis Danmark (og England samt Norge) kommer ind i EC.

Endnu et eksempel på strukturelle forskelle: I Danmark er børneinstitutionerne i alt væsentligt betalt af det offentlige. I EC-landene drives de fortrinsvis af private organisationer med meget ringe offentlig støtte og tilsyn.

Hvad angår *arbejdstid og ferie*, er der derimod ikke de store forskelle. Krav om yderligere ferieudvidelse og nedsættelse af arbejdstiden kan dog løbe ind i vanskeligheder som følge af harmoniseringsreglerne, bl.a. den ovenfor citerede art. 120 om ferien.

Alt i alt må man forvente, at dansk EC-medlemskab vil få to afgørende

konsekvenser på det socialpolitiske område:

a) Så længe den danske socialstruktur er så åbenbart bedre end de øvrige EC-landes, kan den anspore udenlandsk EC-arbejdskraft til at slå sig ned i Danmark; også på dette punkt gælder ligestillingen jo fuldtud. Det vil medføre finansielle byrder for Danmark og stærk utilfredshed i andre lande, fordi danske virksomheder derved stilles gunstiger i konkurrencen om arbejdskraft og ydermere er fritaget for den byrde, det er at finansiere sociale ydelser.

b) Derfor vil der rejses krav om harmonisering af den danske socialstruktur i forhold til de øvrige EC-staters. Det er sandsynligt – da de ovenfor anførte konsekvenser jo er indlysende for enhver –, at dette krav vil blive rejst meget tidligt og kan blive det første eksempel på et diktat fra EC-staternes side overfor en medlemsstat. Som sagt er det foregrebet af EC-Kommissionen allerede i 1967.

Så kan man naturligvis trøste sig med, at hvis harmoniseringen bliver sat på dagsordenen, vælger EC nok at følge det dansk-britiske mønster. Så opgiver Frankrig, Vesttyskland, Italien, Belgien og Holland nok deres traditionelle og hævdvundne socialstrukturer til fordel for vores? Ja, hør bare, hvor vi gungrer!

* * * * *

I dette kapitel har vi givet et billede af Fællesmarkedet, som det er nu, og af de virkninger, dansk medlemskab af Fællesmarkedet – som det er nu – kan ventes at føre med sig.

Det er det »Fællesmarked«, som de gamle partier i Danmark har sagt ja

til, og som Socialistisk Folkeparti og mange andre kredse fra første færd har sagt nej til. Det har udviklet sig ganske, som det kunne forudses i 1961, da Danmark første gang søgte om optagelse (og SF første gang sagde nej).

Selvom der ikke var nogen Davig-

Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme

non-lan og Werner-plan og noget Haag-kommunique, og hvad nu alle de andre beslutninger om Fællesskabets fremtid hedder, ville vi alligevel sige nej. I dette kapitel har vi stort set ladet, som om alle disse nye beslutninger ikke eksisterede. Ikke desto mindre når vi frem til den konklusion, at medlemskab af EC – med Romtraktaten som grundlov og som det har udviklet sig i indkøringsperioden 1958-70 – er død-

sensfarligt for en fri udvikling af Danmarks økonomi og for vore muligheder for selv at bestemme over vor politiske, økonomiske og sociale struktur, altså for hele vor nationale suverænitæt. Derfor nej.

Dette nej fordobles i styrke, når man bliver bekendt med planer og beslutninger for den videre udvikling af hele historien.

IV »FÆLLESMARKEDET»S VEJ TIL UNIONEN

I Bruxelles sagde Danmark markedsminister, at vi også »accepterer planerne for Fællesskabernes videre udvikling».

Det var dristig tale. Og klar. Klarheden bliver ikke mindre af, at visse EC-tilhængere argumenterer med, at de planer ligger jo ikke fast, og at Danmark får mulighed for at præge dem ved at gå ind.

Til det første: Hovedretningen ligger fast nok. Markedsministeren ville vel heller ikke sige, at han accepterer planer, hvis eksistens han tvivler på?!

Til det andet: Danmark får ikke lov til at præge noget som helst, før det bliver medlem, tidligst 1. januar 1973. Det har EC gjort helt klart. Hvad Danmark kommer til at præge bagefter, bliver desuden nok så beskedent.

Allerede de nu vedtagne planer, som Danmark kender og skal acceptere, rækker i deres konsekvenser langt ud over skæringsdatoen 1. januar 1973. Når vi eventuelt skal til at »præge udviklingen» er vi bundne af disse konsekvenser.

Hertil kommer da for resten de planer og beslutninger, der måtte blive godkendt i tiden fra nu af til den 1. januar 1973 (hvis det bliver skæringsdatoen). Ansøgerstaterne skal nemlig godkende *alle* planer, der er vedtaget inden deres optagelse!

Jamen, det næste halvandet års planer og beslutninger kender vi da ikke. Næh, det gjorde markedsministeren heller ikke den 30. juni 1970. Han accepterede dem bare.

Så det kan meget nemt gå os, ligesom det gik Norge. Norge er Europas største fiskerination. Indenfor EC har man i årevis skændtes om en fælles fiskeriordning uden at kunne blive eni-

ge. Så kom forhandlingerne om Norges optagelse i gang – og nu kunne EC-staterne pludselig enes om fiskeriordningen. En ordning, som Norge, trods forhandlingerne, overhovedet ikke blev hørt om, men simpelthen må tage til efterretning og acceptere, hvis det vil være med i EC.

Nuvel. Vi kan selvsagt ikke kommentere det næste halvandet års beslutninger, for vi kender dem ikke. Men der blev truffet nogle ganske væsentlige beslutninger om den videre udvikling af EC på et møde den 9. februar 1971 – kun godt et halvt år efter at Nyboe Andersen i princippet havde sagt ja til dem! Disse beslutninger skal vi se nærmere på.

Fra krise til økonomisk union

I midten af 60'erne var Fællesmarkedet ude i noget af en krise; det var dengang, Luxemburg-forliget blev indgået (se s. 7, sp. 1). Det så ud, som om de Gaulle ville bremse udviklingen ud over den 12-årige indkøringsperiode. Men da de Gaulle var væk, og Frankrig kom i økonomisk nød, ændredes billedet.

Det store omslag kom på regeringschefernes møde i Haag i december 1969. Her blev skinnerne lagt til fællesmarkedets videreudvikling, først til Det europæiske Fællesskab og derefter til en økonomisk-monetær union. Unionen skal være skabt inden 1980, besluttede regeringscheferne.

Senere fulgte en formel vedtagelse om udenrigspolitisk samarbejde (på basis af den såkaldte *Davignon-rapport*). Beslutningen gik ikke helt så vidt i det konkrete, som nogle havde

tænkt sig. Men den fastslog, at målet er at EC kommer »til at tale som med *een stemme*» om udenrigspolitiske anliggender.

I første omgang er der forudset regelmæssige konsultationer mellem EC-staternes udenrigsministre, hvorunder man skal stræbe efter at nå frem til en fælles holdning. Det var i denne anledning, den danske regering sagde, at *sikkerhedspolitiske spørgsmål* vel ville blive holdt udenfor, da de faldt ind under NATOs kompetence – og at EC svarede, at det ville de *ikke!*

Werner-rapporten

Langt mere konkrete og vidtgående er dog de beslutninger, som er truffet vedrørende den økonomiske union – beslutninger der uundgåeligt vil få følger for alle andre politiske spørgsmål.

Efter Haag-mødet nedsattes et udvalg, Werner-udvalget, for at udarbejde forslag om unionens virkeliggørelse. Resultatet blev en rapport, der kom i oktober 1970.

I rapporten blev det foreslået, at unionen skulle udbygges over *flere etaper*. Rapporten indeholdt en række konkrete forslag med hensyn til 1. etape, der skulle gå fra 1971 til 1973.

Videre foreslog Werner-udvalget, at man i 1973 skulle afholde en regeringskonference med det formål at få ændret Romtraktaten, så der kunne oprettes to nye overnationale organer: et beslutningscenter for den økonomiske politik og et fællesorgan for landenes centralbanker. Herefter ville man være parat til at gå over til 2. etape.

Herhjemme har Werner-planen vakt modvilje hos visse EC-tilhængere, bl. a. Hilmar Baunsgaard. Det var allige-

vel at gå for vidt, og Danmark forbeholder sig ret til at nedlægge veto mod en sådan overgang til 2. etape, sagde statsministeren!

Blev Werner-planen skrinlagt?

Næste akt udspillede i december '70, da EC-staterne skulle tage stilling til Werner-planen. I den danske presse så det ud, som om Frankrig dolkede planen.

Det var forkert. Men »de fem» – EC-staterne minus Frankrig – ville gå endnu hurtigere frem end forudset i Werner-planen! De ville have de nye overnationale organer fastlagt med det samme. Det ville Frankrig ikke være med til.

Den 9. februar 1971 nåede man da også frem til et kompromis. Stik modsat hvad der er sagt herhjemme, følger dette kompromis i alt væsentligt Werner-planen.

Selvom spørgsmålet om nye overnationale organer først skal afgøres senere – i overensstemmelse med Werners forslag – fulgte man næsten alle Wernerudvalgets tanker med hensyn til 1. etape. Med de beslutninger man traf er udviklingen sporet ind på skinner, som Danmark ihvertfald ikke kan rangere den bort fra.

Bruxelles: politisk vilje til union

Bruxelles-beslutningerne fra februar 1971 består af en vedtagelse af Rådet og Regeringsrepræsentanterne om den økonomisk-monetære union samt to rådsbeslutninger. Vedtagelsen indeholder de principielle retningslinjer.

I forordet til vedtagelsen opsummerer man Wernerudvalgets konklusioner og godkender dem (Det er iøvrigt her, man finder en sætning, visse EC-tilhængere skamrider: at endemå-

let »vil kunne nås i løbet af indeværende årti, forudsat at det nyder vedvarende politisk støtte fra regeringerne». — Men denne sætning er *ikke* et forbehold, som er smuglet ind, men simpelthen Werner-udvalgets konstatering af fakta, gentaget i dette forord.

Selve vedtagelsen indledes med at fastslå:

»For at» (opnå alt muligt) »udtrykker Rådet og regeringsrepræsentanterne *deres politiske vilje til i løbet af de næste ti år at gennemføre en økonomisk og monetær union efter en etapeplan, som begynder den 1. januar 1971*».

Det turde egentlig være klart nok. Dermed har man også svaret på Werner-udvalgets antydning af, at politisk støtte fra regeringerne er en forudsætning: der ER politisk vilje, siger Rådet og regeringernes repræsentanter i fællesskab.

Vedtagelsen falder i to hovedafsnit — det ene om grundprincipperne for unionen, det andet om 1. etape.

I første hovedafsnit siges utvetydigt, at EC skal danne »en selvstændig monetær (pengemæssig) enhed i det internationale system», og at EC »på det økonomiske og monetære område (skal være) i besiddelse af beføjelser og ansvar, der muliggør, at dets institutioner sikrer unionens funktion». Derfor skal »de nødvendige beføjelser» tildeles ECs institutioner.

Det angives videre, hvilke beføjelser det drejer sig om: »Penge- og kreditpolitikken indenfor unionen», valutapolitik, kapitalbevægelser i forhold til tredjelande, budget- og skattepolitikken og regionalpolitikken.

Principbeslutningen om unionens beføjelser ER altså taget. Det skete den 9. februar 1971. Den 30. juni 1970 accepterede Nyboe Andersen beslutningen. (Det er ikke engang logn!).

1. etape: skatte- og budgetpolitik

Derfor kan det ikke undre, at selv beslutningerne om 1. etape — hvor der altså endnu ikke er tale om formel afgivelse af national suverænitet på de anførte områder — alligevel er så vidtgående, at de ihvertfald har givet adskillige EC-tilhængere halvkolde fødder.

Det skyldes især udsigten til, at skattepolitikken — og især skatternes fordeling på indkomst og profit — meget hurtigt vil blive påvirket af beslutninger på »fællesskabsplan».

Man vedtog nemlig, at Rådet skal »fastlægge de brede linjer for den økonomiske politik på fællesskabsplan samt kvantitative retningslinjer for de offentlige budgetters hovedelementer». Desuden pålagde man rådet at harmonisere visse skatter og afgifter — bl.a. »visse arter af skatter, der vil kunne øve indflydelse på kapitalbevægelserne indenfor fællesskabet, navnlig ... beskatningsreglerne vedrørende renter af fast forrentede værdipapirer samt dividender».

Hvordan beslutningen herom kan overraske nogen, er forresten et mysterium for os andre. Ensartet profitbeskatning i hele EC er da en logisk følge af fællesskabets princip om tolt ligelige vilkår for kapitalen i hele området.

Både denne og de andre betydningsfulde forholdsregler, der skal præge 1. etape, kan dog også gennemføres på Romtraktatens grund. De, der er blevet forbavset, har åbenbart ikke sat sig rigtigt ind i traktaten – eller måske troet, som de selv sagde, at man ikke skulle tage denne fællesskabets grundlov alvorligt! ?

Iøvrigt kan beslutningerne om 1. etape ganske kort sammenfattes således:

Medlemsstaternes budgetpolitik skal samordnes gennem Rådets udarbejdelse af (endnu ikke helt bindende) retningslinjer. Afgifter og skatter skal harmoniseres – i første omgang selskabsskat og moms. Centralbankerne skal afstemme deres penge- og kreditpolitik efter hinanden med henblik på at nå frem til en fælles rentepolitik. Valutapolitikken skal samordnes totalt overfor lande udenfor EC; de indbyrdes kursudsving skal reduceres, som skridt på vejen til en møntunion. De sidste hindringer for det fælles kapitalmarked skal fjernes.

Danmark får lov at snakke teknik – måske

Mens principperne for 2. etape blev lagt fast – og dem kan Danmark altså ikke røkke ved – lod man det stå hen i det uvisse, om der skal oprettes nye overnationale organer. Det vil man (som Werner-udvalget iøvrigt foreslog) tage stilling til inden 31.12.73. Det er slet ikke sikkert, at nye orga-

ner skal oprettes, antydes det til slut i vedtagelsen.

Det er heller ikke særligt afgørende. For andetsteds er det jo klart slået fast, at der skal være organer, der har »de nødvendige beføjelser« til at administrere de principper, man nu er enedes om. Det er da meget muligt, at man vælger at udstyre de eksisterende organer med disse nye beføjelser.

Det afgørende er, at Danmark – i modsætning til hvad EC-tilhængerne påstår – ikke får meget at sige om denne sag, hvis vi kommer ind pr. 1.1. 1973, som tilhængerne håber. For som man kan se, er skinnerne lagt, og lokomotivet farer afsted på dem. Det er småtingene, alt det tekniske, der står tilbage. – og det er småtingene, Danmark (måske) får lov at pippe med om.

Som et ekstra »raffinement« sikrede Vesttyskland sig et nyt instrument til at presse sin vilje igennem. Og det er netop i Bonn, at viljen til den totale union er stærkest.

Instrumentet hedder den nye valutafond, EC-staterne opretter. Her er Vesttyskland den største og vigtigste indskyder. Bonn sikrede sig ret til at forlade fonden – trække sine penge ud – hvis ikke de nu aftalte skridt er blevet virkeliggjort inden fem år. Dermed har Bonn fået en pisk i hånden, der nok kan tvinge økonomisk svage partnere – som Frankrig (og England? – Danmark tør vi slet ikke tænke på!) til lydighed.

V DANMARKS FARVEL TIL SUVERÆNITETEN

Det korte af det lange er, at hvis Danmark bliver medlem, kommer vi til at afgive suverænitét langt ud over, hvad de fleste EC-tilhængere i dag vil erkende.

Vi er modstandere heraf. Ikke af sentimentale eller romantiske grunde, men fordi der er langt bedre udsigt til, at den danske befolkning vil bruge de instrumenter, et suverænt land råder over, til udvikling af social lighed og tryghed og udvidelse af demokratiet til de afgørende økonomisk-politiske beslutningsprocesser – end at den suveræne Romunion, der domineres af nogle stormagter med en helt anden baggrund end vor, vil gøre det.

Hermed skal ikke hævdes, at Danmark har udrettet mirakler i den henseende. Der er mangt og meget at kritisere herhjemme, og store forandringer er nødvendige for at nå de store mål.

Men sandsynligheden for, at disse forandringer kan blive til noget, er langt større, hvis det danske folk selv kan bestemme, end hvis det sælger sin selvbestemmelsesret til stormagter og kapitalkoncerner med centrum i Bruxelles.

Økonomisk politik, styret af EC

Det sæt værktøj, hvormed en stat kan skabe grundlag for samfundsrigdom og bedre fordeling heraf, er den økonomiske politik. Her må man nok skelne mellem den traditionelle og den socialistiske. Men selv hvis vi tager den traditionelle økonomiske politik politiske virkemidler et for et, vil vi opdage, hvordan retten til at be-

stemme over deres anvendelse gradvis, men sikkert skal overføres til EC.

Pengepolitik: kreditpolitik og rentepolitik, – Beslutningen om at gøre dette til EC-anliggende ER taget: i den vedtagne 1. fase (indtil 31.12.73) skal det ske på forholdsvis frivilligt grundlag, efter den tid tvungent. Her til hører »en fælles organisation af centralbankerne».

Finanspolitik: statsindtægter, dvs. afgifter og skatter, og statsudgifter. – Harmonisering (EC-ensretning) af moms og punktafgifter samt selskabsskatter skal begynde allerede nu; total ensartethed skal være gennemført senest i 1980. Statsudgifterne skal allerede nu påvirkes gennem Rådets »kvantitative retningslinje», dog på frivillig basis – men dirigeringen skal være tvungen inden 1980. – Tilbage står personskatterne (på indkomsten); men de kan næppe forblive upåvirket af, at de allerfleste sociale udgifter i de nuværende EC-lande finansieres over arbejdsgiver- og lønmodtagerbidrag, men hos os over skatterne. Det er tvivlsomt, om EC vil finde sig i denne forskel.

Handelspolitik: told og kvantitative restriktioner. – Enhver selvstændighed falder bort her alene i kraft af det som forlængst er gennemført i EC.

Valutapolitik: devaluering og revaluering samt valutarestriktioner. – Alt dette gøres til EC-anliggende allerede i unionens 1. etape, altså inden 31.12.73. De første Råds-beslutninger herom foreligger allerede.

Indkomspolitik: lønpolitik, pris- og udbyttepolitik. – Udbyttepolitikken gøres til EC-anliggende i 1. etape

af unionen. Prispolitikken foreligger der ikke egentlige beslutninger om, men kalkulationsreglerne må ihvertfald ikke være »konkurrencefordrejende». Tilbage bliver måske lønpolitikken, dvs. indgreb overfor lønningerne.

Arbejdsmarkedspolitik: kvantitativ og kvalitativ regulering af arbejdskraften, herunder omskoling, efteruddannelse osv. — Omskoling m.v. får vi nok lov til selv at bestemme over — men ethvert forsøg på kvantitativ regulering må falde bort, da arbejdskraft skal bevæge sig frit indenfor hele EC.

FOR EN økonomisk politik med socialistisk sigte rejser EC meget store hindringer.

Ganske vist hedder det i Romtraktaten, at ejendomsformer er traktaten uvedkommende. Men princippet om ligelige konkurrencevilkår for kapitalen har den modsatte virkning.

F.eks. er der intet formelt til hinder for, at Danmark nationaliserer Nationalbanken og (måske) de private danske banker. Men vi vil ikke kunne hindre, at vesttyske eller franske private banker så opretter filialer i Danmark — i medfør af reglerne om fri etableringsret — og dem kan vi ikke nationalisere.

Helt bortset fra, at der foreligger domme fra Europadomstolen, som tyder på, at den anser branchevisse nationaliseringer for i sig selv konkurrencefordrejende og dermed utilladelige.

Ideen om at skabe store samfundsmæssige fonds, der på betingelse af demokratisering af ledelsesstrukturen investerer i erhvervslivet, er helt utilladelig i henhold til Romtraktaten (artiklerne 92, 93 og 94), som sætter meget snævre grænser for statsstøtte

til industri og erhvervsliv. Enhver samfundsmæssig styring af erhvervslivet vil dermed være praktisk udelukket — og således også alle væsentlige socialistiske reformer.

Forspildte muligheder

Disse eksempler må være tilstrækkelige. Den økonomiske politiks traditionelle virkemidler skal — med enkelte undtagelser — overføres til EC; og dens socialistiske virkemidler bliver helt utænkelige på nationalt plan.

For den enkelte stat bliver faktisk kun personskatten og lønindgreb tilbage som væsentlige midler til regulering af beskæftigelse, betalingsbalance osv.

Derimod forspildes muligheden for at føre en selvstændig fordelingspolitik og indrette skatterne i overensstemmelse med hvad folket anser for retfærdigt. Samme vej går det med muligheden for i det enkelte land at føre en mere samfundsbetonet økonomisk politik, for slet ikke at tale om en socialistisk.

Går det ikke så galt?

På alt dette svarer EC-tilhængerne dels med, at det nok ikke bliver så slemt eller går så vidt, og dels at så skal de gode ting — den retfærdige fordeling osv. — gennemføres »på europæisk plan». Lad os tage de to svar et for et:

Går det ikke så vidt? Bevares, det er svært at spå, især om fremtiden. Men *beslutningerne foreligger*. Hvordan kan man lade, som om de ikke eksisterer, og så iøvrigt argumentere på »tro, håb og kærlighed» (tro på Frankrigs stædighed, kærlighed til

Englands demokrati og håb om, at alt nok vender sig til det bedste?).

Hvis vi ser på de trufne beslutninger, hvoraf nogle er helt friske, kommer det til at gå så vidt. Selvfølgelig kan der komme noget i vejen – det er sket før i verdenshistorien (men at sætte sin lid til Frankrigs stædighed er vist lidt naivt; de sidste års erfaringer har vist, at det ikke så meget er den formelle suverænitet som prisens højde, den franske regering lægger vægt på!). Det mest ansvarsbevidste er dog at lægge hovedvægten på det, der faktisk og officielt er besluttet – ikke mindst når Danmark har sagt ja til det.

Reformer på »europæisk plan»?

Det kan gennemføres på europæisk plan? Påstanden herom kommer fra en anden slags EC-tilhængere, nemlig de der erkender at beslutningerne ER truffet, og at de efter al sandsynlighed vil blive fort ud i livet.

Teoretisk set kan der naturligvis gennemføres store reformer »på europæisk plan», dvs. af en vesteuropæisk forbundsstat. Den første snes år bliver det dog næppe, og vel næppe heller i den næste snes. Af følgende grunde:

1) Hele Romtraktaten og alle hidtil trufne beslutninger sigter på at skaffe kapitalen handlefrihed. Resultatet er allerede mærkbart og vil blive det mere og mere: en uhyre styrkelse af kapitalens magtpositioner, det være sig som »national» kapital (i EC-stormagterne) eller som »multinational» EC-kapital (med stærkt amerikansk indslag). For hvert år, der er gået siden 1958, og for hvert år der går indtil 1980, bliver det bestandigt sværere at rokke kapitalens magtposition i EC.

2) Hele magten ligger i Kommissionen og Rådet. Ved alle beslutninger af »vital» interesse for et eller flere medlemslande skal Rådet handle enstemmigt. Denne *vetoret*, som rækker ud over hvad der er forudset i traktaten, fik Frankrig gennemtvunget i kraft af Luxembourg-forliget (se s. 7, sp. 1), og den trøster visse EC-tilhængere sig med. En ringe trøst: De små lande får ingen fornøjelse af den. Danmark har sine erfaringer. I NATO er der også *vetoret*, og engang rejste en dansk udenrigsminister hjemmefra med besked på at bruge den. Han skulle hindre optagelsen af Grækenland og Tyrkiet. Men der var ikke gået et døgn, så bad han mindeligt regeringen om at ændre beslutningen, for det ville gøre et forfærdeligt dårligt indtryk, hvis Danmark nedlagde veto! ! Og så nedlagde Danmark ikke veto.

3) Mens et lille land, hvis det står mere eller mindre alene, altså ikke kan bremse noget i Rådet, ligger det anderledes med EC-stormagterne. For lande som Frankrig, Vesttyskland, Italien og (hvis det kommer med) England betyder *vetoret* noget reelt. Selvom der i Rådet skulle være stort flertal for socialistiske reformer, kan en enkelt stormagt forhindre dem. *Forudsætningen for vidtrækkende progressive reformer »på europæisk plan» vil altså være, at de vesteuropæiske stormagter kan enes om dem.* Bare een stormagt er imod, bliver der ingen socialistiske bukser ud af det vesteuropæiske skind – uanset hvad man måtte ønske i alle de andre medlemslande, for ikke at tale om lille Danmark.

4) Man kunne tænke sig, at der i Europa-parlamentet (Forsamlingen) blev flertal for en storstilet reformpolitik på tværs af ECs hidtidige politik.

Derfor er der også nogle EC-tilhængere, som sætter deres lid til en styrkelse af Forsamlingens beføjelser. Men der er *intetsomhelst*, der tyder på, at det vil ske; alle forsøg herpå er strandet på modstand fra en eller flere regeringer i Rådet. Og jo længere tid der går, desto stærkere bliver kapitalmagten, og desto ringere er udsigterne for en »forfatnings«-ændring, der kunne styrke det direkte folkelige element.

En ny magtblok?

Efter alt at dømme kommer Danmark også til at sige farvel til sin *udenrigspolitiske suverænitæt*.

Det skal erkendes, at her er EC-dokumenterne mindre talende, og her er det os, modstanderne, der i højere grad må bygge på formodninger, som udledes af det der hidtil er sket og sagt.

Men viljen til at omforme Vesteuropa til en ny supermagt er udtalt tilstede hos ledende kræfter indenfor EC.

Også hos en Willy Brandt, selvom det militærpolitiske aspekt nok er i baggrunden der.

Det er det til gengæld ikke hos den britiske premierminister Heath, som visse danske EC-tilhængere ellers venter sig så meget af. Under en EC-debat i det engelske underhus i 1967 pegede Heath, der dengang var oppositionsleder, på muligheden af at forene den britiske og den franske atomstyrke; så *ville »Europa« blive en atommagt*, sagde han stolt. Daværende premierminister Harold Wilson vendte sig mod ideen, men han er jo heller ikke britisk regeringschef længere.

Derimod har Heath's chefforhandler i Bruxelles Rippon udtalt sig positivt om tanken om militært samarbejde indenfor ECs rammer. Det er næppe tilfældigt.

I Colonna-rapporten om ECs industripolitik (1970) tales der udtrykkeligt om de store fordele, man kan opnå ved at koordinere rustningsindustrien indenfor EC.

Da USA og USSR enedes om traktaten mod spredning af kernevåben, fastholdt USA – udtrykkeligt af hensyn til Vesttyskland – det såkaldte statslige »successionsprincip« – hvilket Sovjetunionen stiltiende accepterede. Det svære ord betyder, at en ny statsdannelse kan »arve« de rettigheder, der tilkom en eller flere af de stater, som opgiver suverænitæt for at gå ind i den nye statsdannelse.

Konkret betyder det, at hvis Vesteuropa omdannes til en forbundsstat, er der intet til hinder for traktatligt, at forbundsstaten overtager de atomvåben, som Frankrig og England hidtil har beholdt for sig selv. Dermed kan også Vesttyskland blive medejer af en atomstyrke.

Lad os lige minde om, at Willy Brandt sidder på et flertal på 6 (seks) i forbundsdagen i Bonn.

Faren for, at EC udvikler sig til en ny magtblok, eventuelt med den sværeste og mest moderne bevæbning, er følgelig ikke ubetydelig. Viljen hertil er som sagt tilstede hos mange ledere, også, og måske ikke mindst, i det Frankrig, som nogen i deres naivitet anser for den mest solide vogter af suverænitæten indenfor EC.

Foreløbig er man nået så vidt, at ministre fra EC-staterne regelmæssigt skal mødes og udveksle synspunkter og søge at samordne EC-staternes udenrigs- og sikkerhedspolitik. Målsætningen er officielt, at man i løbet af nogle år skal nå frem til at »tale som med een stemme« på disse områder.

Fuld klarhed er der dog som sagt ikke. *Men hvis tendensen til en ny*

magtblok tager overhånd, er Danmark ude af stand til at bremse den. Og nogen hjælp fra et konservativt ledet Storbritannien skal vi slet ikke vente; tværtimod tyder de faldne udtalelser på, at man her vil skubbe på i retning af magtblokken.

Der er dem, der ikke beklager, men er begejstrede over udsigten til Europa som ny magtblok, »den tredje magt» mellem USA og USSR.

Men intet tyder på, at vesteuropæisk storkapital er blevet mere fredelig med årene. En tysk-fransk-britisk domineret magtblok bliver ikke bedre end den amerikansk-dominerede. Vejen til at bryde supermagternes overherredømme — og det skal brydes — går ikke over skabelsen af nye supermagter, men over et tæt samvirke mellem suveræne stater.

Retten til at bestemme Danmarks politik

Lad os opsummere.

Hvordan går det, på baggrund af alt det fremførte, med det danske folks selvbestemmelsesret (suveræniteten)?

* * *

Disse forudsigelser er helt logiske og bygger på kendsgerningerne. Derfor er det vel, at de ofte søges sløret gennem en diskussion om *integration og suveræniteten indenfor EC*. Man siger, at Frankrig er imod en for kraftig integration og våger over den nationale suveræniteten, og at England vil gøre det samme, og så skal Danmark bare støtte sig til de to. Så går det nok!

Disse udsigter er aldeles ligegyldige. Vi påstår ikke, at den fuldt integrerede forbundsstat (à la USA) ligger lige om hjørnet. Vi benægter slet ikke, at

Retten til at afgøre vor økonomiske politik går helt utvivlsomt fløjten i løbet af få år, hvis vi kommer ind i EC. Og den økonomiske suveræniteten er til syvende og sidst suverænitetens nogle.

For dermed ryger også retten til selvstændig udformning af vor *social- og uddannelsespolitik osv.*, selvom i hvertfald den sidstnævnte formelt er holdt udenfor de hidtidige EC-beslutninger. Men hvis finansloven skal først kontrolleres og senere — senest i 1980 — dirigeres af EC-myndighederne, bliver alle budgetterede poster selvsagt berørt.

Så er der *udenrigspolitikken*. Her er vor selvbestemmelsesret i forvejen ringe, men formelt set kan Danmark dog f.eks. melde sig ud af NATO. Mange ting tyder på, at den sidste rest af vor udenrigspolitiske suveræniteten forsvinder, hvis vi kommer ind i EC — allerede på grund af de økonomiske bindinger og endnu mere hvis EC udvikler sig efter de retningslinjer, EC-staterne er blevet enige om, og som hr. Heath i London ikke har det ringeste at indvende imod.

* * *

Frankrig og England vogter den nationale suveræniteten — *vel at mærke henholdsvis Frankrigs og Englands!* Vi mener endda, at også Vesttyskland, som ofte optræder som integrationens forkæmper, reelt plejer sine egne suveræne interesser særdeles nidkært.

Man at Frankrig og England og Vesttyskland vogter over deres egen nationale suveræniteten, betyder jo slet ikke, at de også vogter over Danmarks.

Det løse statsforbund, EC nu bygger op, er ikke en trusel mod stormagternes suveræniteten, men er et middel i

stormagternes hænder til, sammen eller hver for sig, at opsluge de små stater indenfor EC.

Styret i disse stormagter er vel at mærke vokset tæt sammen med den kapitalistiske struktur. Stat og kapitalmagt er flettet ind i hinanden med tusinde stærke bånd. Derfor den næsten geniale mekanisme, hvormed statsforbundet har sat sig i stand til at bremse ethvert angreb på kapitalismen i de enkelte medlemslande – angreb, som ellers måske kunne være fort igennem, men nu med sikkerhed kan kvæles i fødslen.

Den omstændighed, at statsforbundet bemyndiges til at fastlægge retningslinjer for de nationale budgetter, truer ikke en eneste EC-stormagts suverænitæt, medmindre den i en given situation er stærkt svækket af andre grunde; så står roverne naturligvis parat – det er jo ikke kærlighed, der binder EC-stormagterne til hinanden, *Men reglen vil være, at stormagterne i fællig bestemmer retningslinjerne for statsforbundets småstater.*

Først når stormagterne har udtømt statsforbundets muligheder som tvangsinstrument overfor småstaterne, vil de gå over til en egentlig integration, hvis de da kan enes om det – for hver enkelt EC-stormagt og

de til den knyttede kapitalgrupperinger drømmer selvsagt om at blive dominerende.

Men at een betingelse skal være opfyldt i tilfælde af integration, vil de kunne enes om: integrationen må ikke medføre oget folkelig indflydelse.

Så det kan heller ikke være til nogen beroligelse for Danmark, at den fulde integration endnu ikke er sat på dagsordenen. *Danmark skal nok blive integreret alligevel.* Det ordnes gennem statsforbundets beslutning om økonomisk-monetær union og gennem hele fællesmarkeds-mekanismen.

Spørgsmålet er derfor i al sin enkelhed det helt fundamentale, om vi skal opgive dette land og overgive vor beslutningsret til andre stater og andre beslutningscentre?

Spørgsmålet er: Hvem skal bestemme Danmarks politik i fremtiden?

Det er en utrolig uforkammethed, når de, der vil opgive Danmarks selvstændighed, forlanger af os andre, der vil bevare vor suverænitæt, at VI skal møde med et alternativ.

Alternativ til hvad?

Til dette lands ophør og vort folks afslutning som selvstændig nation.

VI NOGET OM HANDELSPOLITIK

En bestemt kategori af EC-tilhængere forvandler gerne hele spørgsmålet til et handelspolitisk problem. Danmark vil komme ud for en økonomisk katastrofe, hvis vi ikke følger Storbritannien ind i EC. Det skyldes -- hævder de -- vor handelspolitiske tilknytning til England og de nuværende EC-lande.

Principielt må man afvise, at spørgsmålet om vort lands beståen eller ikkebeståen skal reduceres til et spørgsmål om smør- eller osteeksport. Hvis opretholdelsen af vor selvstændighed kræver byrder, vil vi tilråde befolkningen at tage disse byrder på sig. Men påstanden om den økonomiske katastrofe er simpelthen ikke rigtig.

Hvor løst påstanden er funderet, blev for alvor klart, da den endelig fik kød og blod. Det fik den i form af det berygtede notat fra markedssekretariatet (af 18.3.71) om, hvad det ville koste Danmark at stå uden for, hvis England gik ind.

Det berygtede notat

Ifølge dette notat vil det koste landbruget 2,5-3 milliarder kr. årligt at stå udenfor. Da landbruget ifølge notatet (men uden nogen bevisførelse) ville tjene 1-2,5 milliarder ved at gå ind, mister det altså 3,5-5,5 milliarder om året!! Konklusionen er ikke vores, men notatets.

Ifølge notatet vil »industrieksportens nuværende niveau... næppe blive påvirket i nedadgående retning af, at Danmark står udenfor et udvidet EC, der har Storbritannien som medlem».

Men det går nok ad helvede til alligevel, endda selvom vi kommer med i et frihandelsarrangement eller en toldunion. For vi kommer jo ikke med i samarbejdet om industripolitikken el-

ler i det fælles kapital- og arbejdsmarked! Ganske vist vil industrien herhjemme nok få tilført kapital og arbejdskraft, når landbrugsproduktionen nødvendigvis må indskrænkes -- men det hele er »vanskeligt at kvantificere», dvs. sætte på tal.

Denne pludselige beskedenhed afholder dog ikke markedssekretariatet fra at konkludere, at der ikke skal ret meget til, før industrieksporten resulterer i »et årligt indtægtstab, der løber op i adskillige milliarder kroner».

Dette loyale referat af argumentationen vidner om, hvor forskruet den er. Billedet SKAL være sort, hvis Danmark holder sig udenfor. Hvis kendsgerningerne tyder på det modsatte -- som for industriens vedkommende -- må de tilsættes alle mulige frygtindgydende gætterier.

Det korte af det lange er, at selv regeringens markedssekretariat principielt må erkende, at industrieksporten næppe tvinges nedad, fordi Danmark ikke følger England ind i EC. Resten er gætterier og malen-fanden-på-væggen -- med falske farver.

Mere vildledende end vejledende

Men hvad så med landbrugseksporten? Her lægger sekretariatet da flere konkrete tal på bordet. Ser vi bort fra dets accept af landbrugsrådets påstand om en indtjening for dansk landbrug på 1-2,5 milliarder, hvis vi kommer ind -- nåja, så synes det konkrete tab ialtfald at være dokumenteret:

Landbrugseksporten til ECs nuværende medlemslande giver et minus på 7-800 mill.kr., smørekseksporten til England et minus på 500 mill.kr., fald i kvægekseksporten et minus på 500 mill.kr., æg- og fjerkræeksporten et minus

på 1 milliard og fiskeeksporten et minus på 200 mill. kr.

Men hvis man går beregningsmetoden efter i sømmene, rejser hårene sig på ens hoved. Man giver ubetinget universitetslektor *Thorlund Jepsen* ret, når han konkluderer, at notatet er »mere vildledende end vejledende. Det har måske også været hensigten» (*minavisen* 29.3.71).

Utrolig bevisførelse

Her er nogle eksempler på »bevisførelsen»:

Hvorfor går den nuværende eksport til EC-landene mon ned? Jo, fordi smørekseporten til England falder bort; så bliver vi nødt til at indskrænke kvægholdet. Hidtil har vi tjent 7-800 mill.kr. herpå; »indskrænkningen» fører sekretariatet stiltiende frem til en total likvidering – for alle 7-800 mill. kr. afskrives på tabskontoen.

Hvorfor bortfalder smørekseporten til England? Fordi den KAN gå ned! Så bortfalder den naturligvis. Tab 500 mill.kr. (og med de omtalte konsekvenser for kvægbestanden).

Da osteeksporten »ikke vil kunne opretholdes uændret», går det den på samme måde i dokumentet: helt væk med den.

Kvægbestanden bliver som nævnt reduceret, fordi sekretariatet totalt har likvideret enhver smørekseport (ikke fordi det er blot sandsynliggjort, at den likvideres *i virkeligheden*), og så bliver der altså ikke ret mange kvaj at eksportere. Det forstår man nok.

Svinekøds- og baconeksporten til England går også fløjten. Hvorfor? Fordi vi ikke får så gode priser som nu (!). Så kommer vi til det resultat, at det ikke kan betale sig, ikke mindst

da der – aldrig før set? -- dukker konkurrenter op på det britiske marked.

Tab: en milliard.

Det er hovedposterne. Hertil føjer sekretariatet bare en lakonisk sætning om, at tabstallet »alene skal justeres for mindre import af foderstoffer m. v. på grund af det sandsynlige bortfald af smørproduktionen».

»Tabet» kan blive til »gevinst»

Den sidste sætning er værd at have i tankerne, når man læser *Thorlund Jepsens* kommentar til dette ejendommelige stykke papir, der vakte selv den radikale markedsordførers utilfredshed. Vi giver ordet til *Thorlund Jepsen* (*minavisen* 29.3.71):

»Markedssekretariatets notat til markedsudvalget om ulemperne ved at stå udenfor EC, fratækker ikke bidrag til (ECs) landbrugsfond, sparet import af korn og foderstoffer og den variable afgift på importeret korn fra det beregnede tab. Alene disse ting reducerer tabet ved at stå udenfor EC med mellem 1 og 2 milliarder kr. Hertil kommer mulighederne for større industrieksport på basis af de fra landbruget frisatte produktionsressourcer.

Hvis disse forhold blev medregnet, ville man på længere sigt nemt komme til det overraskende resultat, at »tabet» kunne blive en »gevinst». Og det var naturligvis ikke meningen. Notatet er tilsyneladende karakteriseret ved, at der helst skal fremkomme et så stort tab ved at stå udenfor EC, at alle kan se, at dette er en økonomisk katastrofe».

Kendsgerninger om vor eksport

Lad os forlade dette triste stykke papir og se på nogle kendsgerninger.

Industrieksporten udgjorde i 1960 lidt under 42% af vor samlede eksport (4.280 mill.kr. ud af 10.159 mill.kr.).

I 1969 udgjorde industrieksporten derimod små 63% af vor samlede eksport (13.890 mill.kr. ud af 22.182).

Denne vækst i industriens andel af den samlede eksport er sket på kun 10 år! Mon der så ikke var grund til ihvertfald at overveje dansk markedspolitik ud fra et industrielt synspunkt, mere end ud fra et landbrugsmæssigt?

Men industrieksporten går måske overvejende til de nuværende EC-lande plus England? Nej, det gør den ikke. I 1969 gik 31% af industrieksporten til disse lande; over to tredjedele gik til lande udenfor EC og England.

Hvad *landbrugseksporten* angår, skal det erkendes, at billedet er helt anderledes. Omkring fire femtedele af landbrugseksporten går til England og EC.

Vi nægter da heller ikke, at britisk indtræden i EC vil skabe vanskeligheder for dansk landbrugseksport.

Men påstanden om, at den hidtidige landbrugseksport til England og eventuelt de nuværende EC-lande vil falde bort med eet slag, bekræftes ikke på ringeste måde af de hidtidige erfaringer.

For hvordan er det egentlig gået med landbrugseksporten til de nuværende EC-lande? Den udgjorde i 1960 39% af vor samlede landbrugseksport (bortset fra konserves), og ti år senere, i 1969, var den faldet til 32%. Den blev reduceret med godt en femtedel på ti år – hvilket kan være ubehageligt, men er noget helt andet end markedssekretariatets dommedagsspådom.

Går man tallene efter i sommene, får man altså tværtimod det indtryk, at Danmark vil kunne klare sig udenfor EC, selvom England går ind. Med noget besvær – men vi har tidligere påvist, hvor meget besvær og hvor megen usikkerhed der knytter sig til vor økonomiske situation, hvis Danmark går ind i EC.

Det er nok ikke meget ved siden af, hvis man konkluderer, at Danmark vil komme ud for betydelige økonomiske besværligheder, hvad enten vi går ind eller bliver udenfor, og at det ikke er muligt på forhånd at opgøre, hvilken situation der stiller os handelspolitisk bedst eller dårligst.

Toldgrænser kan gennembrydes

Hvis industrien og – især – landbruget bare bliver ved med at pive og afstår fra at udvise fantasi og fornyelsesevne, bliver det hårdt, hvadenten vi gør det ene eller det andet. Går vi ind, risikerer vi, at Danmark langsomt drænes for kapital, og at vort landbrug ælter sig ned i det overmættede vesteuropæiske marked, hvor det ikke kan udnytte sin effektivitet til priskonkurrence. Bliver vi ude, ja så er landbruget unægtelig i en svær situation, hvis det ikke forstår at omstille sig.

Der var engang, da Danmark levede af sin korneksport. Så blev de store sletter i Argentina, Canada og Ukraine taget under behandling, og hvem ville have det danske korn? Ingen!

Men dansk landbrug gik ikke ned, selvom situationen må have set helt fortvivlet ud. Der var folk med fantasi og opfindsomhed, som spurgte sig selv: hvad kan vi, som de andre ikke kan? Og så gjorde de det!

Sådanne folk er der også brug for i dag.

For toldgrænser er jo ikke uigennemtrængelige. De kan gennemtrænges af varer, der tilfredsstillende sådanne krav til kvalitet og specialitet, at forbrugerne foretrækker dem, selvom de er lidt dyrere end andre tilsvarende varer. Iøvrigt bor 93% af klodens indbyggere udenfor ECs toldgrænser.

Sådan står valget

Valget står ikke imellem at gå under i økonomisk henseende eller at gå ind i EC.

Valget står imellem at gå under som selvstændig stat eller at blive udenfor EC.

Stående udenfor EC, kan Danmark klare sig økonomisk, også selvom England undertegner Romtraktaten. Vi kan klare os – ikke uden vanskeligheder, men om de bliver større end dem vi får på halsen i tilfælde af indtræden, er yderst tvivlsomt.

Selvfølgelig kræves der en kraftanstrengelse af vor økonomi. Der kræves reformer af dens struktur, ny inspiration i fornyelses- og eksportarbejdet og en samlet indsats for at producere varer i antal og kvalitet, der kan sælges verden over og springe over toldmure, hvor disse findes.

Men sådanne reformer er der *under alle omstændigheder* brug for. De må

komme. Sagen er i al sin enkelthed blot, at bliver vi udenfor, kan vi selv gennemføre reformerne, som det danske folks flertal vil have dem. Kommer vi ind, vil andre gennemføre reformerne for os, og de kan meget vel indbefatte nedlæggelse af Danmark som industrisektor, fordi det er det bekvæmste i »europæisk målestok«.

Alt taget i betragtning kan dansk økonomi godt tåle at se England gå ind i EC, mens Danmark bliver udenfor. Og så har vi endda set bort fra mulighederne for at få en handelstraktat med EC eller komme med i en associering eller toldunion.

Hvis det sidste skulle blive aktuelt, må vi naturligvis overveje det på det givne grundlag. Men det ville naturligvis gøre det endnu lettere for dansk økonomi, og et eller andet arrangement er slet ikke utænkeligt. Markedssekretariatets »dommedagsnotat« forudsætter faktisk, at Danmark har fået andel i et sådant arrangement i stil med de øvrige Efta-lande. Alligevel blæses der altså i basuner.

Men man kan godt lade basunen blive liggende der, hvor basuner ligger, når de ikke er i brug, også selvom Danmark ikke får noget særarrangement. Vi kan klare os. Hvis vi selv vil.

VII DET NORDISKE SAMARBEJDE

Efter vor opfattelse ville det være den bedste og lykkeligste løsning på danske markedsproblemer, om der skabtes en nordisk økonomisk union – gerne af en karakter, der pegede frem mod Nordens forenede Stater. HER ville der være rimelighed i at overveje afgivelse af suveræniteten.

De nordiske lande supplerer hinanden økonomisk, de har (bortset fra Finland) samme politiske baggrund og tradition og nogenlunde samme sociologiske struktur, de har levet i fred med hinanden gennem mange menneskealdre (men kender dog også hinanden fra den anden side!), de udgør i realiteten et fælles sprog- og kulturområde, og de er allerede nået vidt i indbyrdes samarbejde – på menneskeligt afgørende punkter såmænd betydeligt længere end EC.

Handelspolitisk magtfaktor

Forenet udgør Norden en handelspolitisk faktor, der vejer meget tungere end indbyggertallet (godt 21 mill.). antyder. Tager man EC-landenes vigtigste eksportlande, viser det sig, at 16,5% af EC-eksporten ender i Norden.

Det hænger sammen med de nordiske landes vigtige rolle som købere på det internationale marked. Pr. indbygger indførte Norden i 1968 for 3.645 kr. varer fra landene udenfor Norden. Det rigeste EC-land, Vesttyskland, indførte samme år for 2.450 kr. varer pr. indbygger fra alle andre lande, incl. de øvrige fem EC-lande!

Men samtidig kan de nordiske lande stort set klare sig selv. Det kommer til udtryk i den voldsomme stigning i deres indbyrdes handel. Det vigtigste

er dog, at de nordiske landes placering som et område med højt udviklet købekraft giver dem styrke under internationale handelsforhandlinger. De andre lande vil jo gerne af med deres varer.

Denne styrke kunne også være udnyttet til skabelse af et fællesnordisk handelsarrangement med EC, som ikke havde indbefattet opgivelse af selvstændighed og underskrivelse af Romtraktaten.

NORDEK er ikke død!

I dette skrift burde man have gjort meget mere ud af det nordiske samarbejde. Når det ikke er sket, skyldes det, at de nordiske forhandlinger for tiden er lagt på is, og at det hedder sig, at selvom Danmark og Norge ikke kommer med i EC, så vil traktaten om nordisk økonomisk samarbejde – NORDEK – ikke blive genoplivet.

Derfor har vi lagt vægt på at undersøge, hvad der vil ske, hvis England går ind, mens Danmark forbliver udenfor – ikke som en del af en nordisk økonomisk union, men »bare» som Danmark.

Det blev belyst i forrige kapitel. Men det skal siges nu, at der derfor ikke er nogensomhelst grund til at tro, at NORDEK er afgået ved en evig død.

Hvis Danmark ikke kommer i EC, kommer Norge det heller ikke. Det siger vi med sikkerhed, fordi det eneste argument, den norske regering efterhånden har tilbage overfor en totalt vrangvillig befolkning, som skal afgøre sagen (i Norge er det klart, at der bliver folkeafstemning) – det er, at Norge jo må følge med Danmark ind!

Hvis Danmark-Norge bliver udenfor – enten fordi forhandlingerne i almindelighed bryder sammen, eller fordi folkene siger et drønende nej – vil de nordiske forhandlinger uvægerligt blive genoptaget. Med Palmes ord: NORDEK-planen er skrinlagt; men til et skrin hører også en nøgle!

Krokodilletårer i København

Man hefter sig meget ved den finske udenrigsminister Leskinens ord på et møde i Nordisk Råd om, at den nordiske økonomiske union var totalt ude af billedet.

Men dette var en forståelig og forbitret reaktion på noget, man andre steder ville have kaldt en ny provokation fra dansk side. Vi håber, at der kun var tale om tåbelighed.

Danmarks statsminister rejste på ny – støttet af Socialdemokratiet – spørgsmålet, om man ikke kunne forene dansk-norsk medlemskab med en slags union, der foruden de to lande også omfattede Sverige og Finland.

Selvom det er fuldkommen ubegribeligt, at Finland og Sverige hverken kan eller vil bringe sig i en position, hvor de kan mistænkes for at ville kisse med Romunionen – bortset fra rene (og direkte) handelsarrangementer!

Da NORDEK-forhandlingerne blev startet, så det ud til at have lange udsigter med de dansk-norske EC-forhandlinger. Så kom topmødet i Haag i december 1969. Finnerne erklærede omgående, at der forelå en ny situation. EC-politikerne i Danmark forstod ikke et muk af det hele (eller gjorde de netop?) og holdt lange taler om, at nu var NORDEK bare et »trinbræt til

Europa». Finnerne kom med en ny erklæring: de ville springe fra, hvis Danmark og Norge indledte realitetsforhandlinger med EC.

Derefter gik Nordek-forhandlingerne videre, blev tilendebragt – og i København og Oslo aftalte man dato for realitetsforhandlingerne i Bruxelles. Så sprang finnerne definitivt fra. Og i København sagde man, at nu havde *Finland* torpederet den nordiske tanke. Krokodilletårerne faldt tæt, – og gjorde det altså endnu engang på Nordisk Råds møde i København.

Alternativet til EC?

Hvad er alternativet til at gå ind i EC? Sådan spørger tilhængerne, og de har fået adskillige uskyldige mennesker til at spørge på samme måde.

Alternativet er at blive udenfor. Det betyder *ikke* handelspolitisk og økonomisk ruin for Danmark. Det er ikke sandt, hvad man har bildt jer ind. Besværligheder, javel – men dem får vi også, hvis vi går ind i EC. Det er nemlig ligeså usandt, når man har bildt jer ind, at EC er en anden slags paradis.

Men der findes et endnu bedre alternativ. Det er det nordiske. Ikke aktuelt for øjeblikket? Det bliver det, så snart vi har sagt nej.

Det er nemlig et *ægte* alternativ. Den nordiske løsning lader sig ikke forene med EC-løsningen. Det var det, man prøvede på i 1968-70. Det lod sig ikke gøre. *Et ægte alternativ er et valg mellem to veje: den ene eller den anden, Norden eller De »europæiske» Fællesskaber?*

At blive udenfor er godt i sig selv. På lidt længere sigt er det det samme som at vælge det nordiske alternativ.

Siden sidst

Nærværende pjeces udkom første gang omkring 1. maj 1971. Siden da er der sket meget omkring forhandlingerne om Danmarks optagelse i EF. Derfor er de efterfølgende nye afsnit indføjet i denne udvidede udgave af pjecen.

På fandens fødselsdagsnat afsluttede England sine forhandlinger med EF, og Irland og Danmark fulgte trop. Tilbage står så de norske fiskeriforhandlinger. I skrivende stund foreligger traktatudkastene endnu ikke til bedømmelse, men i de sidste faser er noget blevet afklaret, mens det med tilsvarende sikkerhed kan siges, at meget andet af betydning for EFs udvikling og for Danmarks stilling fortsat er særdeles uklart. I fortsættelse af Gert Petersens udredning skal nogle udviklingslinier trækkes op. Der er dels bemærkninger til nyere poster i forhandlingerne og udviklingen i det hele taget. Dels supplerende kommentarer til sager, der især har været i fokus i den seneste tids debat.

1. Valget i Danmark. – Det var betegnende, at – når bortses fra VS – havde alle partier, der var mod EF, fremgang til valget. Spærrereglerne betyder, at vi savner 8-9 anti-EF stemmer i tinget. Det var endvidere betegnende, at Socialdemokratiet især, men også radikale klarede valget. Begge partier havde opstillet et betydeligt antal EF-modstandere. Antallet af EF-modstandere i folketinget kan vel endnu ikke opgøres med sikkerhed, men er vel godt 30.

2. Der er nu betydeligt sikrere grundlag for at bedømme konsekvenserne for Danmarks økonomi. Det skøn, som markedssekretariatet udsendte, bragte Danmark til tiggerstaven ved at stå uden for EF. Fordelen ved at indtræde i EF blev gjort op til op mod 10 milliarder om året. Forskellige sagkyndige kritikere – Thorlund-Jepsen og Hiort-Lorenzen – anfægtede dette skøn, sidstnævnte fandt kun en usikker gevinst på under 1 milliard årlig. Formandskabet for det økonomiske råd angav tal herimellem. Denne udtalelse er senere svækket af rådets formand, der bl.a. finder landbrugets gevinst mere og mere usikker. Hans konklusion, at tilslutningen i højere grad er en politisk end en økonomisk bedømmelse må være enden på spekulationerne. Det virkelige resultat afhænger af den måde, Danmark tilpasse sig til situationen.

Og til bedømmelse af mulighederne her er der væsentlige punkter at anføre.

En væsentlig gevinst er stillet i udsigt på landbrugsområdet. Det er bemærkelsesværdigt, at den især vil gå til det korndyrkende landbrug. Men herudover vil EFs politik, der sigter på faldende relative priser på landbrugsprodukter, gøre gevinsten yderligere tvivlsom. Til gengæld kan et så-

dant prisfald måske i nogen grad neutralisere en anden stor fare: stærkt stigende ejendomspriser i landbruget.

På industriområdet vil råvaretold veje hårdt på Danmarks budget. Men på langt sigt er måske svigtende kapitaltilgang mere afgørende. Under den frie kapitalvandrings lov vil tilslutningen ske til de tætbefolkede europæiske kraftcentre, ikke til Danmark, der inden for EF vil være i en ugunstig randposition.

Men måske mest afgørende vil det vise sig at være, at tilpasningsmulighederne er stærkt begrænsede inden for EF. — Selv beskedne skridt i retning af fælles valutapolitik og budgetharmonisering vil bevirke, at den stærkt truede danske handelsbalance må plejes ved en meget hård anvendelse af de indkomstpoltiske midler. Både pengepolitik og finanspolitik vil i EF kun kunne anvendes med begrænset frihed. Det er nærliggende at vælte trykket over på selve arbejdslønnen.

3. Her træder det frem som en alvorlig konsekvens, at den samlede styrke af fagbevægelsen vil være særdeles svag i EF. I de fleste lande er organisationsprocenten omkring 40 eller lavere, og der er splittelse mellem flere fagforbund. Det vil uundgåeligt føre til, at fagbevægelsens rolle ved udformningen af EFs politik vil blive uden afgørende betydning.

4. Det kan igen give tryk på hele den sociale lovgivning. Der er ingen direkte harmoniseringsforslag, men nogle forhold trænger sig på i vurderingen.

Selv en svag budgetharmonisering vil stærkt true den danske sociale udgiftskonto. Det bliver især påfaldende, når de nuværende punktafgifter på

spiritus og tobak bliver uholdbare efter en 3-årig overgangsperiode.

Men hertil kommer en særdeles bekymrende EF-tradition på det familieretlige område, hvor manden typisk er den afgørende hovedperson i økonomiske anliggender. Ved en nødvendig harmonisering vil dette være et afgørende socialt tilbageskridt for familiens "afhængige" medlemmer. Men mest afgørende er dog nok nødvendigheden af en harmonisering med EF-principperne om, at sociale understøttelser bygger på forsikringsmæssige bidrag fra arbejdere og arbejdsgivere. Det økonomiske råd peger på, at forøgelsen af sådanne bidrag kan være et nødvendigt led i dansk økonomisk politik. Og hermed er den sociale udligningspolitik på skatternes grundlag blevet alvorligt svækket.

5. Den nærmere undersøgelse af fællesskabernes forordninger og direktiver giver anledning til bekymring på flere og flere områder. I forbindelse med den frie etableringsret er der således forslag om en standardisering af fagindholdet i en række højere uddannelser. Noget sådant vil hindre den udvikling til smidiggørelse af disse uddannelser, som i dag i Danmark er et afgjort politisk sigte. Det gælder foreløbig uddannelse af læger, tandlæger, apotekere og andre. Det skal dog bemærkes, at kommissionsforslagene også er mødt med protest i EF-lande.

6. Hvad jordspørgsmålet angår, er der langt fra skabt klarhed. De nødvendige afværgelove er endnu ikke færdige. Men det synes i stigende grad klart, at enten kan de foreslåede love omgås ved gode advokaters hjælp, eller også

vil de være i modstrid med Rom-traktaten og blive underkendt af kommissioner, ministerråd og EF-domstol.

Det vil være naivt at tro, at den lange danske kyststrækning med sine store rekreative områder kan holdes fri af presset fra – især tyske – rekreationssøgende, der ønsker at erhverve ejendom.

7. Det socialdemokratiske årsmøde i forsommeren stillede en række tilslutningsforbehold op. De blev senere godkendt af partiets hovedbestyrelse og tiltrådt af regeringen. På det økonomiske område var selvbestemmelse over socialpolitik, skattepolitik, indkomstfordeling og boligpolitik de væsentlige punkter. Af mere afgrænsede poster nævntes bestemmelse over egnsudvikling og arbejdsformidling.

8. Især på det skattepolitiske område er det klart, at forbeholdet ikke kan opretholdes. Der er klare EF-beslutninger om, at moms skal holdes inden for harmoniserede grænser, og at selskabsskat og skat på udbytte af værdipapirer skal gøres ensartet. De trufne beslutninger om foranstaltninger fra de centrale bankers side til regulering af kapitalmarkedet vil påvirke såvel finansiering af boligbyggeriet som spørgsmålet om selve indkomstfordelingen. Men på trods af dette, der kan ses i de vigtigere EF-dokumenter fra dette år, har ministrene Krag og Nørsgaard søgt at få synspunkterne godkendt – omend fremført i en vag og udvandet form – ved møder med EF-ministerrådet. Inden forelæggelsen havde de to ministre forhandlet i London og Bonn og ment, at de fik tilslutning til deres synspunkter.

9. Helt afgørende var imidlertid det svar, som ministerrådspræsident Moro gav Ivar Nørsgaard i Bruxelles den 9. november 1971. Han henviste med eftertryk til, at ansøgerlandene ville være bundne af trufne EF-beslutninger. Og dette svar var klart foranlediget af de socialdemokratiske udvandede forbehold. Det vil være at føre det danske folk bag lyset, hvis det fortsat hævdes, at de socialdemokratiske betingelser kan opretholdes.

10. Der foreligger ikke nyere beslutninger om det økonomiske samarbejdes karakter. Men afvisningen af Nørsgaard har naturligvis et klart sidestykke i de løbende valutaforhandlinger i EF. Spændingen mellem Tyskland og Frankrig viser klart det nationalt uhensigtsmæssige i et fællesskab i valutapolitikken. De fastsatte forhandlinger viser lige så klart, at enighed om et årligt kompromis er en nødvendighed for at opretholde fællesskabet. Nok er der ikke truffet nye beslutninger ud fra Werner-rapporten. Men den er aldeles ikke død. Dens hovedtræk er en dynamisk nødvendighed for EF og en total hindring for de socialdemokratiske forbehold.

11. Socialdemokratiet tog endvidere det forbehold, at sikkerhedspolitik ikke var et EF-anliggende. Dette er helt klart modsagt af Englands premierminister, der netop mener, at fællesskab her er et hovedpunkt. Og det er faktisk lige så klart modsagt af Willy Brandt, der fastsætter, at en fælles udenrigspolitik er et afgørende mål for EF.

12. Til de store problemer for Danmarks optagelse hører også løsningen af det samlede Nordens problemer. Nørgaard hævdede i Bruxelles, at det nordiske traktatmæssige samarbejde kunne fortsættes og udvides. Han blev i den anledning – og naturligvis ikke uden grund – i Moro's tale belært om, at EF-traktaterne var overordnede over andre traktater. Dansk indlemmelse i EF er naturligvis enden på nordisk råds mulighed for at afslutte væsentlige traktater. Men Norden rummer flere konflikter om socialdemokratisk forbehold.

Et af medlemmerne påtvunget hovedforbehold hedder, at hvis Norge ikke bliver medlem, er der en ny situation. Fiskeriforhandlingerne kan måske løses før jul. Men tilslutning i den norske befolkning ved vejledende folkeafstemning og ved kvalificeret majoritet i Stortinget er en mere end tvivlsom sag. For at hindre det sidste led kræves 38 Stortings-stemmer. Heraf har 37 allerede givet sig til kende.

Det vil i dette lys gøre det socialdemokratiske forbehold helt meningsløst, hvis Danmark holder folkeafstemning, før Norges Storting har talt.

Tilsvarende står mulighederne for det næste nordiske forbehold ret svagt: tilfredsstillende forhold for Sverige uden toldgrænse i Øresund. EFs forhandlingsoplæg kræver told på bl. a. så afgørende svenske varer som papir og stål. Noget lignende truer finske træprodukter. Og så er der endda mulighed for, at løsninger bliver endnu ringere. USA presser hårdt på og hævder, at toldbegunstigelser til de ikke-optagelsessøgende EFTA-lande er ulovlige efter internationale regler og kan medføre repressalier. Så også her er Socialdemokratiets forbehold næppe til at få indfriet.

13. Det bliver mere og mere klart, at dansk tilslutning til EF vil splitte Norden effektivt.

Men samtidig er det blevet slået fast, at Nordek stadig er et alternativ. Den finske statsminister udtalte i den nordiske statsministerdebat i november, at Finland sprængte Nordek-forhandlingerne, fordi Danmark og Norge fastholdt, at de var et skridt på vejen til EF. Og samtidig gik han ind for at genoptage Nordek-forhandlingerne, hvis Danmark og Norge ikke blev EF-medlemmer. Den svenske statsminister sluttede sig til denne mulighed. Det er Danmark og Norge, der bærer ansvaret, hvis Norden splittes.

14. Den danske tilslutning skal efter det hidtil besluttede ske ved en bindende bekræftende folkeafstemning, hvor et flertal, dog mindst 30 pct. af vælgerne, skal stemme nej, for at forslaget – hvis det når så langt – er forkastet. Der bliver mere tvivl om det grundlovmæssige grundlag for denne fremgangsmåde.

I den seneste debat er det især bragt frem, at der vil være konflikt mellem grundlovens suverænitetsbestemmelser og den ret uafgrænsede ret som EF-traktaten og dens praksis giver EF-domstolen til at tilsidesætte danske domstoles afgørelser efter såvel nyere som ældre danske love, der er i konflikt med EFs forordninger og direktiver. Det må ikke mindst på denne baggrund fastholdes med bestemthed, at dansk tilslutning kræver grundlovsændring med de hertil hørende stramme krav om positivt flertal og en folkeafstemning samt bekræftende folketings tilslutning efter et valg.

15. Mens spørgsmålet om Danmarks og Norges tilslutning er omgivet med fortsat tvivl, er der uklarhed om omfang og indhold af de love, som dansk tilslutning vil nødvendiggøre.

En række såkaldte afværgelove må sættes i karft, før vi eventuelt får gyldigt medlemskab i EF pr. 1. januar 1973. Det drejer sig især om en række jordlove, som det er omtalt ovenfor.

Mere omfattende og endnu næsten uafklaret er de 50-100 følgelove, der må træde i kraft ved den eventuelle indtræden. De dækker flertallet af vore ministeriers områder og betyder ofte dybtgående indgreb i bestående lovgivning. Det er klart, at vore landbrugslove helt må laves om, men det samme gælder vigtige love som f.eks. aktieselskabsloven og toldloven.

Det må være et ufravigeligt krav, at alle disse love må være færdigudarbejdet, før folkettingen tager stilling, og før folkeafstemning kan finde sted.

16. Samtidig med at modstanden mod tilslutning til EF er i stigning i de nordiske lande, er der en voksende skepsis over for det gunstige i den store markedsdannelse set i verdensperspektiv.

Over for u-landene har EF nok smidiggjort sin bistandspolitik. Men de told-koncessioner, der er givet disse lande under UNCTAD-forhandlingerne er dels ringere end de tilsvarende danske og dels bundet til bestemte kvotaordninger. Og endelig fremhæ-

ver det danske ulands-sekretariats leder, at selve den store toldunion, som EF udgør, i det hele taget er til u-landenes ugunst.

Det er nævnt ovenfor, at de enkelte lande i det store marked vil møde stærke begrænsninger i de valutamæssige dispositioner under hensyn til fællesskabets interesse. Det bliver i stigende grad klart, at dette vil føre til en usmidighed, der kan være til stor skade for det enkelte medlemsland. De nuværende fransk-tyske modsætninger om valutaen er kun et enkelt tydeligt eksempel.

Herimod fremhæves det, at fællesskabet skulle have styrke overfor den stigende indflydelse fra de multinationale storkoncer. Det er der ikke noget, der tyder på. Netop den frie etableringsret og den frie kapitalvandring er til disse koncerners fordel.

Samtidig synes en anden international konsekvens i stigende grad at træde frem. Fællesskabets udvidelse er en åbenbar udfordring til handelskrig med USA. Hvis en sådan situation kommer til udfoldelse, vil det være sværest at klare sig for de fællesskabslande, der har størst valutaproblemer, og da specielt Danmark. Uden for EF ville Danmark have flere muligheder for at klare sig fri af en handelskrig mellem to blokke, da vore friheder til økonomiske foranstaltninger ville være større.

København, den 15. december 1971
Morten Lange

Markedsdebatten og afstemningen i folketinget den 16. december 1971

Den 15. december drøftedes den markedspolitiske situation i folketinget. Diskussionen mandede ud i, at de fire markedspartier – SD, RV, KF og V – vedtog en dagsorden af følgende ordlyd:

”Idet Folketinget bekræfter den vedtagne dagsorden af 11. maj 1967, hvorefter Danmark søger medlemskab i De europæiske Fællesskaber sammen med Storbritannien og i forventning om, at også de øvrige skandinaviske lande får løst deres samarbejdsforhold med Fællesskaberne, tilslutter Tinget sig det opnåede forhandlingsresultat og tilslutter sig, at regeringen underskriver tiltrædelsestraktaten.”

Dagsordenen blev vedtaget med 141 stemmer mod 32, mens 2 undlod at stemme.

Ifølge grundlovens § 20, der omhandler suverænitetsafgivelse, kræves der mere end fem sjettedele af folketingsmedlemmernes godkendelse, for at Romtraktaten kan få gyldighed i Danmark. Ellers skal sagen til folkeafstemning. Da fem sjettedele af medlemmerne plus een svarer til 150, står det nu klart, at det nødvendige kvalificerede flertal ikke er til stede i folketinget. Men da markedspartierne i forvejen havde truffet beslutning

om folkeafstemning – uanset udfaldet i folketinget –, vakte afstemningen mindre opsigt end forventet.

Ikke desto mindre bør det understreges, at afstemningen var præget af betydelig splittelse i Socialdemokratiet, af hvis gruppe (på 71 medlemmer) 13 medlemmer nægtede at stemme for dagsordenen. De socialdemokrater, som stemte imod, var: Helle Degn, Frode Jacobsen, Mogens Camre, Lene Bro, Hans Erenbjerg, Inge Fischer Møller, Birte Weiss, Ritt Bjerregård, Karl Hjortnæs, Svend Auken og H. Buchart Petersen. Desuden afholdt Løne Nielsen sig fra at stemme.

De øvrige, som stemte imod, var SFs 17 medlemmer samt 4 radikale, nemlig Meta Ditzel, Stinus, Skovmand og Overgaard Nielsen.

Desuden undlod grønlænderen Moses Olsen at stemme. Færingen Johan Nielsen (socialdemokrat), der forlod salen inden afstemningen, havde tilkendegivet, at han agtede at undlade at stemme.

Selvom der var simpelt (og endda et betydeligt) flertal for dagsordenen, er det givet, at folketingsvalget ændrede situationen i folketinget. Før valget havde det været nemt at opnå fem sjettedeles flertal for en fuldmagt til at underskrive tiltrædelsestraktaten. Udover de daværende 11 SFere, 2

VSere samt DKP og Kai Moltke, var der højst 3 radikale og 3 socialdemokrater, som ville have stemt imod.

Altså ialt en snes stykker.

Derfor er der al grund til at understrege Morten Langes ord fra debatten om en troværdighedskloft mellem folketing og befolkning: det markedsvenlige flertal i folketinget modsvarer *ikke* af et tilsvarende markedsvenligt flertal i befolkningen.

Under debatten trådte markedsmodstanderne fra SF, Socialdemokratiet og de radikale stærkt frem. I en lang række indlæg (Aksel Larsen, Morten Lange, Gert Petersen, Jens Maigård, Per Dich, Ruth Olsen, Kurt Brauer, Svend Auken, Ritt Bjerregård, Frode Jacobsen, Overgaard Nielsen, Meta Ditzel, Svend Skovmand og Arne Stinus) blev farerne ved dansk indtræden i EF påpeget. – Debatten blev

derved – mere end en opslutning om regeringen, som man skulle tro efter dagsordenen – en forberedelse af kampagnen forud for folkeafstemningen.

I sig selv betød fuldmagten til regeringen (som den udtryktes i dagsordenen) ikke ret meget. Til foråret skal folketinget tage stilling til en eventuel ratifikation af Romtraktaten; allerede det er meget vigtigere. Men først når vælgerne gennem folkeafstemningen skal tage stilling til folketingets ratifikation, bliver sagen afgjort. Derfor er folkeafstemningen det vigtigste og mest afgørende led i hele udviklingen, og det er på denne baggrund, man må betragte folketingsdebatten den 16. december.

20.12.71

Gert Petersen

Derfor nej til fællesmarkedet : Det danske folk skal selv bestemme

FJERDE OPLAG ANDEN UDVIDEDE UDGAVE JANUAR 1972

PRIS 4 KRONER

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk